

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLARE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
VOL. LXXV LAPKRITIS - NOVEMBER 1, 1990 Nr. 41

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'Lenkų klausimas'

Lietuvoje drumščia santykius
su kaimynu

Vytautas Meškauskas

Beveik visą nepriklausomybės laikotarpį kovojome su lenkais. Jei ne veiksmais, tai bent žodžiais. Likimo iro nija panorėjo, kad abiem tautom žengiant į nepriklausomybę vėl iškiltų nelemtas lenkų klausimas'. Jų mažuma Lietuvoje nori autonomijos ir net kalba, kad geriau būtų pasilikti Tarybų Sąjungoje, negu nepriklausomoje, 'lietuviškoje' respublikoje.

Prieš pradėdant kalbėti konkrečiai, reiktų pastebėti apskritai, kad Centro ir Rytų Europoje valstybinės sienos nesutinka su tautinėm. Jų suderinimas reikalautų tikro tautų persikėlimo, kuris praktiškai šiuo metu neįmanomas ir faktinai neturi prasmės, nes ateitis reikalauja glaudesnio bendravimo, o ne atsiskyrimo sunkiai pereinamom sienom..

Už iškilusius sunkumus paprastai esame linkę kaltinti svetimuosius. Šį kartą mums ir ne tik mums, bet ir kitom sovietų vergijoje buvusiom tautom atrodo kad natūralius nesusipratimus jų tarpe kursto Maskvos pavedimu KGB, turinti ir dabar milžinišką aparatą bei resursus. Jai priskiriami tautiniai susirėmimai Gruzijoje, Azerbaidžiane, Armėnijoje ir kitur. Pereitą sekmadienį, pavyzdžiui, Sovietijos Vidaus reikalų ministerija pasiuntė savo specialius dalinius į Moldavijos respubliką, kur 150.000 turkų mažuma, jau seniai apkrikštytų, paskelbė savo nepriklausomybę, o kiti Moldavijos piliečiai, apsiginklavę kuolais ir kastuvais, šoko jų tramdyti. Skelbiama, kad abi pusės, bijodamos didesnio kraujo praliejimo, paprašė sovietų įsikišimo. Nepaisant masinio pasitraukimo iš KGB aparato Lietuvoje, jis dar gyvas ir veiklus. Lietuvos krašto apsaugos departamento direktorius, A. Butkevičius pareiškė THE WALL STREET JOURNAL korespondentui, kad KGB Lietuvoje turėjo užverbavusi 350 tūkstančių jos piliečių, jų tarpe kas penktą dvasiškį! Kai kurių "patarnavimais" KGB, šantažu ar kitais būdais, gali pasinaudoti ir dabar. Be to ir

buvusi aukščiau minėta tautinė kova negalėjo nepalikti savo įtakos ir gal net žaizdų.

Naujas GIMTOJO KRAŠTO Savaitės skilties kolumnistas Vytautas Sirijos Gira, pats gimęs Vilniuje ir nuo vaikystės kalbą lenkiškai, negali atsistebėti, kaip žmonės, kartais net ir nemokėdami lenkiškai, bet tokiais save laiką, pareiškia norą pasilikti Sovietų Sąjungos sudėtyje, nors 'Katynė – ne Lietuvos teritorijoje, ir tūkstančiams lenkų karininkų į pakaušius šaudė ne tie pagoniškieji lietuviai'.

Kai kas jų aiškina, kad tai verčia daryti ūkiniai sumetimai, bet ir Sovietijoje ir Lenkijoje šiuo metu siaučia nemažesni ekonominiai sunkumai kaip Lietuvoje.

Lenkijos vyriausybė, jų 'Solidarumas' ir inteligentija apamai imant į Lietuvos atgimimą žiūri su simpatijom ir dėl gerų santykių palaikymo visai nenori atgaivinti Vilniaus klausimo. Blaivesni žmonės visoje Europoje nenori aštrinti tautinio klausimo ir džiaugiasi turėdami Helsinkio Baigiamąjį Aktą, kuris draudžia sienų pakeitimą jėga. Ir mes jį linksnuiame kai reikia atsiginti nuo pretenzijų į Vilniaus ir Klaipėdos kraštus. (Ar atsime-nate kaip tas Aktas buvo puo-

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas sveikina Dirvą.
V. Gilio nuotr.

Dirvos vajeus Los Angeles komitetas su viešnia iš Chicagos, vyr. komiteto pirmininke Irena Kriaučeliūniene. Iš kairės: V. Gily, pirm. J. Petronis, vyr. pirm. I. Kriaučeliūnienė, R. Bužėnas, I. Bužėnienė ir V. Juodvalkis. Trūksta dviejų komiteto narių – dr. P. Švarco ir R. Sakienės, tuo metu besilankančių Lietuvoje.

Losangeliečiai iškilmingai paminėjo
Dirvos deimantinį jubiliejų

Vytautas Šeštokas

75 metų skaitlinė žmogaus gyvenime yra labai reikšminga. Praėjus 50 metų jubiliejui, kuris vadinasi aukštinis, ir pasiekus 75-tąjį pereinama prie pačių brangiausių – deimantų.

Žmonių amžius ar vedybinės sukaktys matuojamos tuo pačiu mastu ir 75 metų skaitlinė yra kulminacinis punktas.

Dar yra reikšmingesnis įvykis, jeigu tokio amžiaus pasiekia kuris mūsų išeivijos laikraštis. O tai jau yra tikrai ne eilinis įvykis.

75 metų tarpas lietuviškos kultūros baruose su nuolatiniiais finansiniais nedatekliais ir sunkumais dėl egzistencijos jau galima sakyti yra beveik stebuklas.

DIRVA per tą 75 metų skaičių pilnai subrendo, tačiau ji niekad negali pasenti ar sustoti egzistuoti tol kol turės pakankamą skaičių pasišventusių tautiečių kurie ją skaitys ir finansiškai rems.

Spauda visus mus jungia ir tarnauja visų politinio, kultūrinio ir organizacinio veikimo reikalams. Ji yra veidrodis mūsų gyvenimo išeivijoje, kuriame atsispindi ir negatyvios ir pozityvios apraiškos. Todėl ir visų šios spaudos vargų ir nedatekliu mes neturėtume užmiršti.

Prabėgusių metų laikotarpyje įdėta daug darbo, ryžto, ištvermės. Redaktorių ir bendradarbių kadros atliko puikų darbą, kuo šiandien galime didžiuotis pasiektais rezultatais.

Tačiau gyvenimo realybė

yra, kad negalime sėdėti ir džiaugtis laurais, reikia ir toliau ryžtingai tęsti tą darbą ir neleisti lietuviškai spaudai silpnėti.

Juo labiau, kad vyresnė karta, kuri tą spaudą daugiau sia išlaiko jau nėra pilnai pajėgi pati viena tą darbą toliau tęsti. Reikalinga visos mūsų išeivijos kartų bendrų pastangų, kad lietuviška spauda dar ilgai egzistuos.

Tų minčių vedini losangeliečiai gausiai susirinko atšvęsti DIRVOS deimantinį jubiliejų spalio 6 dieną Tautinių Namų salėje.

Iškilmingą pokylį atidarė Vajeus Komiteto pirmininkas Jonas Petronis, pasveikindamas susirinkusius svečius ir pakviesdamas tolimesnę šventės programą vesti Terešę Giedraitę.

Ji pakvietė Lietuvos Generalinį Garbės Konsulą Vytautą Čekanauską tarti sveikinimo žodį.

Konsulas V. Čekanauskas pažymėjo, kad spauda yra reikalinga visuose mūsų gyvenimo aspektuose. Ji buvo reikalinga prieš 100 metų

(Nukelta į 7 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS APŽVALGA

Sunkus kelias į kapitalizmą. - Bijomasi bado ir... sugrįžimo prie senos tvarkos.

Atgimimo pradininkai Lietuvoje buvo rašytojai ir kitoki literatai. Džiaugiantis jų drąsa ir pasiryžimu karta apimdavo baimę, kad juos, pasiekusius savo tikslą, laukia nusivylimas. Juk jie buvo privilegijuota kasta. Tiesa, ne velui, bet už tam tikrą kainą, kartais net visai žemą prisitaikymą prie valdančios kompartijos reikalavimų ir įgeidžių. Leiskime apie tai paliudyti Tomui Venclovui, kuris pats patyrė kūrybinės inteligentijos būklę bolševikiniam

ir kapitalistiniame pasaulyje. Pasikalbėjime su ATGIMIMU (š.m. 39 nr. ir 40 nr.) jis teigia:

"Normalioje, t.y. kapitalistinėje, šalyje valstybė kultūrai skiria minimalų dėmesį ir dėl to kultūra plėtojasi žymiai lėčiau. Užtikrinti geras pajamas dideliu rašytojų ar dailininkų būriui sugeba tik socialistinė valstybė, kuri iš jų laukia lojalumo ir tarnystės.

Tiesa, Brežnevo laikais padėtis buvo gana savotiška. Galėjai rašyti (ar tapyti) siurrealistinius, daugiau ar mažiau laisvesnės formos dalykus, galėjai palaikyti dvasinį visuomenės ir tautos tonusą, kurį daugelis mūsų kūrėjų stengėsi palaikyti (ir gana sėkmingai), ir vis tiek valstybė mokėdavo neblogus honorarus, siųsdavo į visokius litfondo poilsio namus, taigi – galėjai sau neblogai egzistuoti. Sistema siekė sudaryti (ir pademonstruoti pasauliui) normalaus gyvenimo iliuziją.

Tuo tarpu tas gyvenimas nebuvo normalus – tą visi puikiai žinome. Tie kūrėjai, patys to nenorėdami ir turbūt apie save blogai negalvodami, visi, praktiškai visi dalyvavo melo kampanijoje, skirtoje Vakarams ir iš dalies lietuvių emigracijai: štai, nepaisant režimo, Lietuvoje viskas daug maž gerai. Poetai kuria gražius eilėraščius, prozininkai – kritiškus romanus, yra ir sąmonės srautas, ir abstrakcionizmas – tai ko jūs dar norite? Už tą savotišką melo kampaniją, daug subtilesnę nei Stalino ir Chruščiovo laikais, menininkams ir buvo mokama."

Tuo tarpu Amerikoje, kurioje T. Venclova palyginti gerai įsitaisė, vidutiniškas rašytojo uždarbis yra \$4,000. Žinoma, yra ir milijonus už dirbančių, bet tai mažuma: "Milžiniška Amerikos rašytojų dauguma sargauja" – teigia Venclova. – "Manau, kad rašytojui tai puikus amatas."

Galima įsitaisyti universitetuose. Daugelis jų turi "writer in residence" etatą. Jam mokama profesoriaus alga, jis vadovauja literatūros seminarams (tiksliau – literatūrai būreliui). Vertina studentų kūrybą. Kiti universitetuose dėsto. Taip vertėsi Nobelio premijos laureatas Josif Brodskis. Po premijos jam atsidarė durys į Amerikos žurnalus ir jis surinkdavo papildomų honorarų 10,000 dol. į metus. Panašiai verčiasi ir Tomas Venclova.

Amerikoje, kaip ir nepriklausomoje Lietuvoje, vien iš kūrybos nepragyvensi. Sovietinėje Lietuvoje buvo didelė rašytojų perprodukcija. Gera pusė net ir neturėtų vadintis rašytojais. Tokie žmonės – mano Venclova, – iš literatūros iškris, ir literatūrai tas išeis tik į sveikatą.

Skaitant Lietuvos laikraščius jau dabar gali pastebėti, kaip mažėja kultūrininkų etatai, nors dar toli iki tvirtos valiutos. Dėl to jau siejamas. Ankstyvas kapitalizmas, – aiškina Venclova, – kol jis dar stengiasi įsitvirtinti, yra spekuliantų, plėšrūnų ir nedorų žmonių santvarka. Taip bus ir Lietuvoje. Jeigu mes trokštame, kad po 10 ar 20 metų įsivyratų normali ekonomika, turime sutikti su tuo nemaloniu faktu, kad minėti plėšrūnai iš pradžių Lietuvoje ir praturtės. Jų vaikais ir anūkais gal jau bus padorūs žmonės, mecenatai, skirs premijas, stipendijas, palaikys kultūrą, steigs muziejus. Bet pirmoji kapitalistų karta bus labai bjauri!

Iš kitos spaudos galima būtų pririnkti nemažai pavyzdžių, kaip Lietuvoje, ir apskritai visoje Sovietijoje, bijoma tos galimybės. Dar prieš leidžiant laisvai ūkiškai tvarkytis, visų pirma norima apriboti galimą pelną, kuris faktinai yra viso laisvo ūkio variklis. Net skatinamas laisvą ūkininkavimą žemės ūkyje, Gorbačiovas vis dar bijo, kad atiduoti žemę visiškai nuosavybei bus dar nepopuliaru, todėl ją formaliai bus galima išnuomoti iki gyvos galvos ir sutartį perleisti savo įpėdiniui.

Ir Lietuvoje yra daugybė pavyzdžių, kaip laisvai iniciatyvai daromos visokios, dažnai visai dirbtinės kliūtys. Kainų kontrole vilinama si suvaržyti uždarbius.

Labai aliarmuojančiam straipsnyje "Iki bado – dveji metai" Aušra Maldeikienė rašo LIETUVOS RYTE:

"Gąsdinant neišvengiama suirute, imama saugoti tai ko nėra – rinką. Argi vyriausybė įsitikinusi, kad apribojimai pinigų cirkuliacijos srityje, nauja talonų atmaina, vizitinės kortelės, licenzijos ir apribojimai užsienio prekybos srityse, vienas po kito smūgiai kooperacijai (vienintelei laisvesnio ūkininkavimo formai) – tai kelias rinkos link? Nieko gudresnio už totalinius draudimus nesurasta."

Autorė primena, kad panašią situaciją Sovietija jau pergyveno 1926-33 metais. Ir tada augo pinigų masė, stigo prekių. Su tuo reiškinio buvo kovojama draudimais. 1931 metų rudenį TSRS Liaudies Komisarų Taryba uždraudė tiesioginius prekių mainus tarp ūkininkų vienetų. Tai tik padidino chaosą – iki 1933 m. bado liko dveji metai. Maldeikienė bijo, kad tuo pačiu keliu eina ir K. Prunskienės vyriausybė. Vietoje laisvės

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akims. Šį kartą visai pagrįstai. Spalio 4 d. vilniškė RESPUBLIKA persispausdino šią mūsų birželio 28 skiltį, pradedant pavadinimu, bet baigiant ne su (vm). Pridėjęs keletą sakinių atsakomybės už kalbos darymą klausimu, RESPUBLIKOJE ją pasirašė Kazys JANUTA, JAV, Los Angeles.

Lyg paties Dievo pagalbos ieškodamas pakėliau akis į viršų ir ten savo siaubui pastebėjau bendrą antraštę tam puslapiui: BALSAI IŠ ANAPUS. Pas mus priimta prasme tai reikėtų, kad aš jau numiriau, o mano kuklų palikimą be padėkos išnešiojo kas tik užsinorėjo. Gerai, kad bet kam dar prasivertė.

Žnybtelėjęs sau į ranką pajutau skausmą. Reiškia, dar esu gyvas šioje ašarų pakalnėje. Skaitau toliau vilniškę Iš kitos Pusės. Matyt, už mane pasirašiusiam mūsiškės neužteko. Jam atrodo, kada dar reikia skaitytojus įsiskaidyti pamokyti, ko aš visados vengiu.

Kalba ten sukosi apie angliško žodžių antplūdį Lietuvos laikraščiuose, apie presingus, stopkard'us, konsensus ir t.t., todėl K. Januta mano:

"Be abejo, kad spausdinami tokie kalbos darymai atsakomybę tenka ne vien autoriams, bet ir redaktoriams, kalbos taisytojams. Kalbininkai turėtų panagrinėti priežastis, kurios skatina taip svetimybėm kalbą daryti. Gal viena iš paskatų yra noras pasirodyti gudriam ir 'mokytam', šiek tiek angliško žodžių žinančiam?"

Nemanau, kad tai būtų kalbininkų uždavinys, jie geriau pajieškotų lietuviškų pakaitalų tiems žodžiams. Pvz., dažnai aukštesnių pareigūnų vartojamam 'brifingui'. Šiapus dar esantiems veikėjams tokio termino neprireikė. Jie pasitenkina 'kalbom' ir 'pranešimais'. Juo jie ilgesni, tuo geriau. Lietuvos kalbininkai mums išvažiavus nesnaudė, pvz. matau toje pačioje RESPUBLIKOJE:

"Paraiškas į renginius jau galite siųsti adresu ..."

Reikia pasiimti žodyną, kad išsiaiškintum, jog 'paraiška' pirma prasme reiškia pasireiškimą, apraišką, bet ją dar galima pavartoti kaip pareiškimą, pareikalavimą. Gal tai lietuviškiau už 'užsisakyti', bet čia pat pareiškų laukiančių ištinka Dievo smūgis. Jie siūlo bilietus į lapkričio 7-8 d. įvyksiantį anekdotų čempionatą II turą:

"Topinių anekdotų šou".

(vm)

Per vedybas į JAV...

G. Simonaitytės - A. Baniūno vedybų byla, patraukusi didžiosios spaudos ir TV dėmesį New Yorke, negalėjo būti toliau sprendžiama ... atsakovui grįžus į Lietuvą.

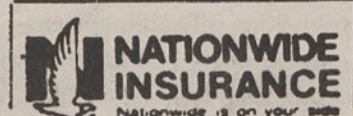
Emigracijos iš Lietuvos į JAV klausimui esant labai aktualiui, štai kaip apie jį pasisakė Tomas Venclova ATGIMIMO 39 nr.:

"Lengviausias būdas patekti Amerikon – tai vedybos. Nėniai aš pats vedžiau ir mano žmona, tuo tarpu dar sovietų pilietė, bando gauti Amerikos dokumentus, kuriuos, aišku, gaus. Mums buvo pasakyta: – turite kaip nors įrodyti, kad jūsų vedybos ne fiktyvios. Tada aš gan įžūliai paklausiau: tai gal būt turėčiau atnešti nuotrauką, kur mes abu gulime lovoje? Buvo atsakyta: ne, taip toli mes dar nenuėjome. Laikui

bėgant reikalausime ir šito, bet kol kas pakatų bendros taupymo banko sąskaitos, kuri įrodytų bendrą ūkį. O jeigu susituo kėte bažnyčioje (mes tuokėmės vienoje iš New Yorko bažnyčių), malonėkite parodyti su tuoktuvių nuotraukas. Tą buvo nesunku padaryti – ceremoniją ne tik fotografavo, bet Jonas Mekas ir filmavo.

Kitas momentas – jeigu pateksi į JAV kaip turistą – tai teisės dirbti negausi. Žinoma, gali dirbti nelegaliai, bet tai reiškia, kad tu mažai uždirbsi ir būsi gerokai išnaudojamas

Tie, kurie tikisi dabar lengvai papulti į Vakarus, smarkiai nusivils."

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIO apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti (216) 442-6810.

PROTOTYPE

METAL MODEL MAKERS HYD. PRESS OPERATORS BINDER DEVELOPMENT LASER OPERATORS
Clean, expanding, eastside shop has immediate openings for experienced individuals. We offer competitive wages, profit sharing A/C shop, and overtime.
OAKLEY INDUSTRIES INC.
Mt Clemens, Mich.
(313)-792-1261

(37-46)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nam tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Uždekime žvakutes...

VĖLINĖS ... Nors ir čia kai kur pagerbiama prisime nama tradicija, bet tai taip toli nuo be išimties visam krašte sužimbančių žiburėlių Tėvynėje, nuo to nedalo mumo tarp iškeliavusių ir likusiųjų ... Čia išmokome lengviau priimti išsiskyrimą, išmokome būti labiau praktiški, realūs ... lengviau užverčiame puslapius dienų. Tik vyresnioji karta tegali prisiminti tą nostalgiską ilgesio, skausmo ar su dalia susitaikymo jausmą, surištą su tuo žodžiu ...

Neskiriamai siejasi krantinčių lapų švelnutis šnarsys su koja minamų lapų čėžėjimu, tarytum atsisveikinimu linguoją paskutinię rudens žiedai ir neramiai blyksinčios žvakučių liepsnelės prie kapo kauburėlių, ir pūku paliečių veidą vaško aromatas ... Prisiminimų srautas liejas siekdamas vaikystės valandas.

Tradicijom – ne vien tik surinktuoju derliumi turtin gas bus ruduo Tėvynėje. Ji keliiasi, nubraukia laiko dulkes, atveria išsaugotas tautos kraičių skrynias, prigesiusiuose židiniuose ugnį ipu čia ir smėliu takus nubarsto. Prie kelio sveikinimą linguoja beržai...

Laisvėjimo dvasiai var tus atkėlus, grįžta į namus iškeliavę ar išvežti josios vaikai. Į namus, į kauburė-

lius žemėje savoį ...

Ar liks tamsių, neapšviestų kapų šį rudenį Tėvynėj? – Tikiu, kad ne, ten kur ži nos ...

O čia – mes savo širdyje gi galim aplankyti visus tuos, kurių gal dar nespės atrasti, ar gal kurių nebus jau kam ieškoti ...

Uždekime kartu neges tančią žvakutę širdy nauju ryžtu, būt neatskiriama da limi atkuriamojo darbo ten, Tėvynėj.

Kai vanduo švėstas parti zano palaikus palies – ar gal tik Jojo atminimą ..., kai am žino išalo grobis sugrįš atga lios ... ar vis dar tenai tebe lauks suradimo – būkime ir mes ten kartu savo pažadu daryt visą ką galim, kad nie kam, o niekam kitam dau giau nereikėtų eit tais ke liais, kad nereikėtų žinot, iš gyventi to siaubo ir nevilties ...

Pagarba ir prisiminimu tesisupa žvakių liepsna ir paskutiniai rudens žiedai. Ramybėje teilsisi baigę ke lionę. Laisvės, tiesos ieško dami. Nesustokime dirvą purenę jos sėjai aplinkui save ... smurto ir jėgos aukų senai, o senai yra jau per daug ...

sjg

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Lietuvos politinio ir ekonominio įteisinimo rūpesčiai

Dr. Antanas Butkus

Šiandien laukti ir tikėtis pilnos Lietuvos nepriklausomybės yra daug sunkiau, negu pernai, nes tuomet buvo didelis tarpusavio pasitikėjimas, kuris laikui bėgant pamažu nyksta. Nors ir tuomet buvo aišku, kad tokio užsidegimo ir begalinės vilties ir tikėjimo, kaip pernai, kaip kad buvo Baltijos kelyje, ilgai išlaikyti nepavyks. Gaila, kad šiandien tas buvęs visuotinas tautinis pakilimas, euforija virtęs, jau dabar virsta politine apatija.

Žmonės tuomet tikėjo, kad drauge su tautos prisikėlimu į laisvę, ateis ir daugiau asmeninės laisvės. Ilgas laukimas, deja, atneša nepasitikėjimą valdžia, nepakantrumą, net ir irzlumą. Akiračiuose R. Valatka rašo, kad dabar neaiškios Vyriausybės ir Parlamento pasidalijimo sferos "Labai neramina tai, kad mes, prisiekę kovoti už teisinę valstybę, vis dažniau negerbiame įstatymų ir tuo, kaip bebūtų keista piknaudžiauja pati parlamento vyriausybė."

Pusę šimto metų Lietuvoje viešpatavęs komunistinis režimas įnešė daug nepasitikėjimo – įtarimo visuose gyvenimo sluoksniuose, net ir tarp draugų ar vienminčių. Iš to kyla visuotinas nepasitikėjimas ir baimė. Tokia situacija sudaro neigiamą nuomonę pasaulyje apie lietuvių ryžtą vieningai siekti nepriklausomybės. Ilgiau užsitęsę tarpusavio nesutarimai gali neigiamai paveikti ir mūsų pastangas į didį tikslą – visišką nepriklausomybę.

Iš kitos pusės, "monopolitinės tautos vienybės" ideja galutinai neteko atramos Lietuvoje. Net atkakliausi etnocentrizmo šalininkai, jų pačių anksčiau deklaruotą mistinį užkeikimą "Mūsų partija viena – Lietuva", – pakeitė šūkiu "Pirmyn į partijas"

Toks konstruktyvios politinės jungties principų išpažinimas yra žingsnis į priekį, nes minėtoji "vienybė" yra autoritavizmo atributas, rašo E. Mališauskas, demokratinės minties laikraštyje "Vasario 16".

Iki praėjusių rinkimų politinių jėgų pusiausvyra rėmėsi Lietuvos komunistų partijos (LKP) ir Sąjūdžio sąveika. Šiuo metu Lietuvoje vyksta greita šių struktūrų diferencijacija ir dėl to jų politinis sanklodos pobūdis pasikeitė. Tas atsiliepia ir į parlamentą, kuriame formuojasi trys pagrindinės srovės – prokomunistinė, nuosaikių centristinė ir radikalioji.

Socialdemokratai – liberalai – radikalai turi galimybių tapti gravitacijos centrais, nes juose atsirado iškilusių jėgų. Lietuvoje dar nėra tvirtos tolerancijos ir daugiapartiškumo tradicijų, užtad vidinė trintis didina psichologinę įtampą ir gali virsti politinės krizės priežastimi. EM. siūlo išeitį – LKP likvidaciją, nes demokratija nuo to vistiek nenukentėtų. Nuslūgtų karingojo antikomunizmo banga. Žymiai palengvėtų kitų partijų (ypač socialdemokratų) kūrimasis – jas papildytų dalis buvusių komunistų. Besikuriančiomis partijom dar reikia išryškinti savo socialinę vertę. Tai padaryti jos galės tada, kai realiai įsijungs į krašto ūkinių – politinių reformų kelią.

Sąjūdžio nuosaikiųjų radikalų frakcija Parlamente sudaroma nepartinio principu, tad joje kviečiami dalyvauti įvairių partijų ir neparatiniai deputatai, kuriems yra svetimas ekstremizmas, kraštutinis radikalizmas, tiek kairysis, tiek dešinysis, bei autokratiškumas. Ši frakcija sieks suvienyti tuos deputatus, kurie savo veikla pasiryžę kurti demokratinę nepriklausomą Lietuvos valstybę, ginančią žmogaus teises, garantuojančią socialinį teisingumą, teisę į darbą, pragyvenimo minimumą labiausiai nuskriaustiems gyventojų sluoksniams.

Laisvųjų demokratų frakcija Parlamente vadovausis liberalizmo idėjomis ir principais. Žmogus – aukščiausia vertybė. Vien dėl to asmens teisės ir laisvės užima išskirtinę vietą žmogaus gyvenime. Asmens laisvė yra visuomenės kūrybiškumo, dinamiškos pažangos, galiausiai gerovės sąlyga. Iš prigimtinių asmens teisių ir laisvių išplaukia amžinoji tautos teisė į laisvę ir apsisprendimą. Tik nepriklausoma Lietuvos valstybė gali už-

tikrinti lietuvių tautos savimones ir saviraiškos pilnatvį bei lygiateisį "pilnakraujį" bendradarbiavimą su kitoms tautoms, sako Laisvųjų demokratų frakcijos programinis pareiškimas.

Tomas Venclova Gimtame Krašte kalbėdamas apie "Nepriklausomybę ir atsakomybę", rašo, kad "Negalėčiau gyventi be lietuvių kalbos. Noriu, kad ji turėtų tas pačias teises, kaip kitos kalbos, įskaitant ir didžiausias, ir esu tikras, kad kalbų įvairovė ir gausybė brangus pasaulinės kultūros turtas. Bet nenoriu prisidėti prie kalbos mistikos. Kalbos išsaugojimas ir įtvirtinimas būtinas – bet nereikia manyti, kad jis automatiškai užtikrina išganyką. Nejaugi lietuviškai nieko blogo ar klaidingo negalima pasakyti?"

Vargu ar virsime Šiaurės Atėnais – unikaliu kultūrinio židiniu, tiltu tarp Rytų ir Vakarų, išpėja T.V. Duok Dieve, mums virsti normalia, kuklia, civilizuota Europos valstybe. Kad tai įvyktų, turime mokytis ne vien tautinės savygarbos, o pirmiausia skepticizmo, kriticismo, sugebėjimo matyti savo trūkumus ir klaidas, tolerancijos, pagarbos kaimynui, partneriui bei oponentui atsakomybės. Lietuvoje besireiškian tieji nuomonių skirtumai dėl taktinių ėjimų nepriklausomybės atgavimo kelyje yra normalus demokratinis procesas. Besikuriančios demokratinės frakcijos parlamente, ar partijos Lietuvos gyvenime yra reikalingos, nes jos visos siekia to paties tikslo, tik jų metodai ir akcentai skiriasi. Tarpusavio kova už pirmenybę ir daugumos lietuvių pritarimą taip pat yra normalus demokratinis procesas, kuris yra net reikalingas "partiečiams" pasitempti, o Lietuvos visuomenei akylai stebėti ju veiksmus.

Maskva dar ir dabar tebetvirtina, kad jos Centras išlaiko ir šelpia Pabaltijo valstybes. Deja, dalis Vakarų tuo tiki, nes dar nėra jų spaudoje pasirodžiusių ekonominių straipsnių kuriuose būtų nuodugnios statistikos paremta ekonominė analizė, kuri įtikintų, kad Maskva nesąžiningai klastoja faktus ir klaidina žmones. Neužtenka, kad pabaltiečiai gerai žino kiek neįkainuojamos skriaudos padarė mūsų ūkiams penkias dešimtis metų užsitęsusi bolševikinė okupacija. Mums dar reikia taip įtikinti ne tik pasaulio viešąją nuomonę, bet taip pat jo vyriausybes. Tą padaryti galima ir tai padaryti reikia kuo skubiausiai.

Partizanų laidotuvių Ariogaloje 1990 m. ...

V. Kapočiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

Dėmesys lietuviškam kaimui

Šimtmečius išsilaikęs mūsų kaimas, materialiniai ir dvasiniai maitinės tautą, neatpažįstamai sunaikintas.

Tie, kurie dar gali, nebijo ilgų ir brangių kelionių, skuba į tą savo tėviškės kaimą, tikėdami dar ką atmintino ir brangaus surasti. Ir dažnas, prie menamos gimtinės ežios, kurios jau seniai nėra, pravirksta.

Vienas toks keleivis man rašo: "Nei aukštųjų medžių, nei trobėsių, nei jų pamatų, nei takų ir takelių – kaip niekad nebuvo. Suėmė toks gaudulys, toks paralyzuojantis skausmas. Ne kelias, o keliolika minučių, lyg stabo ištiktas, stovėjau ir netikėjau, kad taip galėjo atsitikti.

Atsipeikėjęs pasakiau: Kokia pikta ranka panorėjo tą mūsų praeities židinį, ir tautos stiprybės šaltinį žiauriai sunaikinti."

Kas įvykę – nebeprickelsime. Bet lietuvišką kaimą, kad ir kiek kitoki, bet lietuvišką, vistiek reikia prikelti, gal teisingiau pasakius, iš naujo jį sukurti. O tai būtina, nes tai mūsų tautos išlikimo buvusi ir būsima tvirtovė.

Tai didelis, labai didelis, ir ilgametis darbas. Tas darbas pradėtas ruošiant naują žemės ūkio pertvarkymo įstatymą, kurio pagrindu pilna žemės nuosavybė.

Jei tie "broliškieji" pirštai tuoj būtų atitraukti nuo Lietuvos, viskas eitų greičiau. O dabar, kaip dažnas sako, kol kas palauksim, nes viskas surišta su pilnos nepriklausomybės atgavimu.

Tikėkim, kad bent iki ateinančių metų pradžios, o iki tol teliuk tik du mėnesiai, patys svarbieji savistovio žemės ūkio pagrindai paaiškės. Ir tada reikės visiems susiimti – ir ten gyvenantiems, ir čia esantiems, kaip dalininkams, su realia talka lietuvišką kaimą atkurti. Šiokia tokia pradžia jau yra. Iš Žemės ūkio ministerijos nurodoma, kad žemės ūkyje jau savistoviai ūkininkauja virš 3200 ūkininkų.

Kreipiant dėmesį į žemės ūkį neužmirškime, kad žemės negalima padauginti ir žemė visuose kraštuose brangsta.

• Kaip esame praėjusią savaitę rašė, spalio 20 d. Maskvoje jau antrą kartą posėdžiavo Lietuvos respublikos ir Sovietų Sąjungos pagrindinės delegacijos. Lietuvos delegacijai vadovavo V. Landsbergis, o Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkas N. Ryžkovas. Posėdžiavė 5 valandas.

Po posėdžio Lietuvos delegacijos narys R. Ozolas laikraštininkams pasakė, kad posėdžio nuotaika buvo optimistiška, o pasitarimai bei taip ir toliau eisia, kaip dabar eina, tai visi pagrindiniai klausimai iki ateinančių metų pradžios bus apsvastyti. O Sovietų Sąjungos delegacijos vadovas N. Ryžkovas, kaip ir sumažindamas R. Ozolo optimizmą, pasakė: "Tik derybų pabaigą parodys kokia tolimesnė bus Lietuva".

Šiame, spalio 20 d. posėdyje, buvo svarstyti tie klausimai, kuriuos paruošė bendra, spalio 2 d. sudaryta speciali komisija.

Tolimesniam posėdžiavimui, pagal Lietuvos reikalavimus, kad pilnos derybos prasidėtų, reikia pasirašyti būsimų derybų protokolą. Protokolo pasirašymas buvo pavestas per 10 dienų išnagrinėti tai, specialiai abiejų kraštų komisijai. Bet spalio 26 d. iš Vilniaus buvo pranešta, kad protokolą svarstymas jau prasidės pirmą., spalio 29 d.

Posėdyje aiškintasi Lietuvos jaunuolių kareivtavimas Sovietų Sąjungos kariuomenėje, degantieji muitinių ir muitų reikalai, vizų davimas į Lietuvą atvykstantiems užsieniečiams ir kituose kraštuose gyvenantiems lietuviams, sovietinės kariuomenės išdėstymas Lietuvoje ir kiti klausimai.

Kitas bendras delegacijų posėdis įvyks lapkričio viduryje ar kiek vėliau. O specialiai ir kitos pagalbinės derybų komisijos dirbs visą laiką, kaip mūsų buvo pranešta praėjusios savaitės Dirvos numeryje.

• Lietuvos vyriausybė yra priėmusi nutarimą, kad jaunuoliai, kurie dėl savo įsitikinimų negali atlikti karinę tarnybą dabartinėse sąlygose, galės ją atlikti valstybiniuose darbuose. Už tokius darbus jie gausią dalinį atlyginimą. O be to numatyta, kad Lietuvos sienų apsaugai ir kitiems panašioms reikálams, ateityje reikės 21,000 savos kariuomenės.

• Su Sovietų Sąjungos karinės apygardos vadovybe išsiaiškinta, kad šių metų rudeninį Lietuvos jaunuolių šaukimą į Sovietų armiją jie neatšauksią ir šaukimo propagandą vykdysią, tik į komisijas nestojusių negaudysią. Matyt, sutartas toks kompromisas, kol klausimas derybų komisijose nebaigtas svarstyti.

Stay on top with our Premium CD.

8.35%
YIELD

8.01%
RATE

13 Month Premium Certificate
Now being offered to new and existing MajorSavers.

- \$10,000 in any savings account qualifies you as a MajorSaver®
- MajorSaver Premium Certificates available in any amount
- Enjoy the safety and security of guaranteed high yields

Get the recognition and rewards you deserve.
Become a MajorSaver today.

Ameritrust
Service you can bank on.

Limited-time offer! Interest is compounded continuously. Substantial penalty may be required for early withdrawal. Rates subject to change. Above rate effective 10/1/90. Please call your nearest Ameritrust office for current rates.

Member FDIC

1990 Ameritrust Company National Association

DETROIT

PAMINĖTA ŠAULIŲ SAJUNGOS SUKAKTIS

Lietuvos Šaulių Sąjungos 70-metų įkūrimo ir vienu metų atkūrimo Lietuvoje paminėjimas įvyko spalio 6 d. Detroite, Kultūros centre. Pradėjo ir pravedė Albertas Misiūnas. Į salę Juozui Kinčiui vadovaujant buvo įneštos šios vėliavos: JAV, Lietuvos, LŠST centro Valdybos, LŠST Moterų, Vytauto Didžiojo Rinktinės, Gen. T. Daukanto j. šaulių kuopos, Klaipėdos j. šaulių kuopos, Švyturio j. šaulių kuopos, St. Butkaus šaulių kuopos ir Vlodo Putvio šaulių kuopos. Į garbės prezidiumą pakviesti: kun. Alfonsas Babonas, kun. Viktoras Kriščiunevičius, prof. dr. Vaidievis

Mantautas, Mykolas Abarius, Vytautas Jokubaitis, Edmundas Vengianskas, Robertas Boris ir Vincas Tamošiūnas, Turiningą šaulių sukačiai invokaciją sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Atsistojimu pagerbti mirę šauliai. Pagerbtas Klaipėdos krašto vaduotojas Vincas Tamošiūnas, prisegant jam gėlę. Apdovanotas LŠST kapelionas kun. Alfonsas Babonas Šaulių žvaigždės ordenu. LŠST pirm. Mykolas Abarius įteikė pažymėjimus išbuvusiems šaulių eilėse 50 metų ir daugiau: Vincui Tamošiūnui, Romui Macioniui, Adai Poderienei, Matui Baukiui, Stasiui ir Natalijai Sližiams, Onai Šostakienei, Edwardui Milkui, Antanui Šiurkui, Juozui Kinčiui ir Lidijai Mingėlienei.

LŠST garbės pirminin-

kas prof. dr. Vaidievis Montautas savo 30 minučių paskaitoje išsamiai nušvietė Lietuvos šaulių gyvenimą Lietuvoje ir išeivijoje. Pasakaita buvo įdomi ir jam ją baigus svečiai ilgai plojo.

Po sveikinimų Šv. Antano parapijos moterų vokalinis vienetas, kurį sudaro S. Bitlerienė, S. Kaunelienė, A. Leparskienė, G. Norienė, V. Osteikienė, C. Plūrienė, N. Sližienė, A. Tamulionienė, B. Viršilienė, D. Želvienė, ir E. Žukauskienė, muz. S. Sližiui vadovaujant padainavo kelias dainas.

Lietuvos himnu ir vėliavų išnešimu buvo baigta akademija. Po akademijos vyko vaisės ir šokiai. Šokiams grojo R. Kaspučio orkestras "Romantika". Spalio 7 d. 10:30 v.r. LŠST kapelionas kun. Alfonsas Babonas šv. Antano bažnyčioje už šaulius ir saules aukėjo šv. Mišias ir pasakė gražų šaulius liečiantį pamokslą.

Po mišių parapijos mazojeje salėje vyko su išvykstančiais vaisės ir atsiveikiniimas. Juozas Kinčius, nesenai grįžęs iš Lietuvos, pasakojo savo išpūdžius. Jis į Lietuvą šauliams nuvežė M. Abariaus 500 dol. ir pats nuo savęs padovanojęs vėliavą Klaipėdos šaulių būriui.

• ADV. KĘSTUČIO IR DR. STEFOS MIŠKINIŲ dukrelės Aleksos Kristinos krikštynų vaišių dalyviai ir sveikintojai vietoje dovanų sudėjo 2,245 dol. Tautos Fondo specialiam Lietuvos Atstatymo Fondui.

A. Grinius

• ALGIRDAS VAITIEKAITIS, Detroite, užprenumeravo Dirvą Sauliui Lukėnui į Lietuvą. Sveikiname.

• Vytautas Landsbergis spalio 25 d. per Maskvos televiziją "Kas yra kas" programą, vieną valandą kalbėjo apie Lietuvos istoriją, Lietuvos dabartį ir ateitį. Į jo kalbą buvo įsiterpta įvairiais kontraversiniais klausimais, į kuriuos jis vykusiai atsakė.

Tai esąs pirmas Vytauto Landsbergio, kaip Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko ryšis su rusais ir kitais Sovietų Sąjungos žmonėmis.

• Baigus skubius rudeninius žemės ūkio darbus, šimtinė Punsco ir Suvalkų rajonų lietuvių ūkininkų, yra atvykę į Vilnių aplankyti žinomesnes vietas ir susipažinti su Lietuvos vyriausybe. Juos priėmė min. pirm. K. Prunskienė ir jiems padėkojo už pagalbą, kurią jie teikė sunkiose Lietuvos blokados dienose.

Kaip žinia, kada Lenkijos – Lietuvos pasienio pereinamajam punkte įstrigdavo ir kitų kraštų Lietuvai siunčiamos pagalbos siuntos, jie ne vieną iš tų siuntų sugebėjo išlaisvinti ir pasiųsti į Vilnių.

• Vasaros metu iš Kauno miesto buvusių kapinių, kur dabar parkas, buvo iškelti keturių komunarų – R. Čarno, K. Giedrio, J. Greifenbergerio ir K. Požėlos palaikai su juos gerbusiu paminklu. Ir tik dabar, su giminėmis susitarus, palaikai palaidoti Šančių kapinėse.

• Apie Lietuvoje įvykstančius nusikaltimus skelbiama nemaloni nusikaltimų statistika. Prie jos prijunglama ir kitų Baltijos kraštų panašūs duomenys.

Dešimt tūkstančių gyventojų grupei nusikaltimų Lietuvoje yra 71, Latvijoje 91, o Estijoje 104.

KŪRYBA IR MOKSLAS

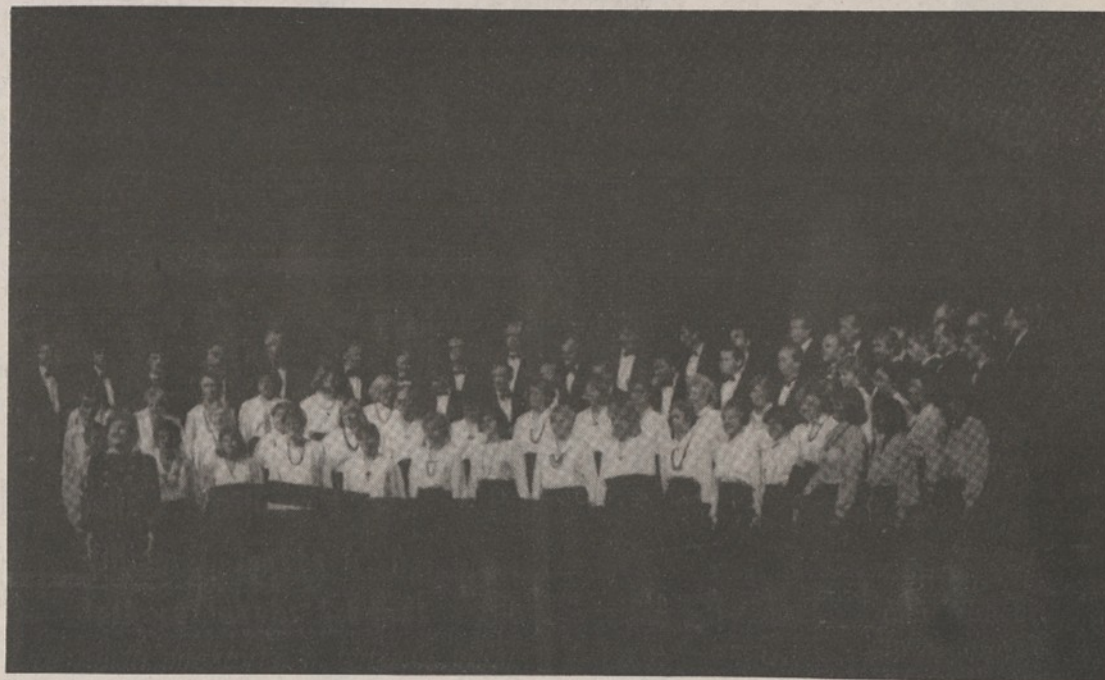
Vytautas Matulionis

Negestanti lietuviybės liepsna

Clevelando Lietuvių Dienų koncertas, Kulas Hall, Cleveland Institute of Music, 1990.X.20. Koncerto menininkai: Toronto "Volungės" ir Clevelando Dievo Motinos parapijos jungtinis choras (apie 80 asmenų); pianistai Vytas Bakšys ir Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė; sopranas Virginija Bruožytė; akompaniatorius Jonas Govėdas; dirigentės: Dalia Skrinkaitė-Viskontienė (Toronto) ir Rita Čyvaitė-Kliorienė (Clevelandas). Rengėjai: Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės Valdyba. Klausytojai pripildė du trečdalius 540 vietų salės.

Ritai Kliorienei diriguojant, koncertas pradėtas J. Juzeliūno kūrinio "Lietuva Brangi" (pagal J. Naujalo melodiją Maironio žodžiams). Tai ne įprasta bendram dainavimui daina, bet pajėgiam chorui skirta gana sudėtinga kompozicija, prasidejanti moterų (o vėliau

ir vyrų) niūniavimu, prieš išsiliedama į garso potvynį. Skambėjo ji daugiau pareiškiamai nei jausmingai, kai kuriems choristams dažniau žvelgiant į gaidas nei į dirigentę. Nors buvo pasigesta didesnės dinamikos įvairumo, ilgi, skriejantys melodijos vingiai buvo gražūs, o

"Volungės" ir Dievo Motinos parapijos chorai.

V. Bacevičiaus nuotr.

užbaigos išpūdingos savo tikslumu.

Sekančią keturių dainų grupę dirigavo kanadietė viešnia Dalia Viskontienė, pradėdama Jono Govėdo dainą "Kur šiandieną jinai?" akompanuojant pačiam kompozitoriui. Ji buvo naujoviška tuo, kad pagal programą boso solo partiją dainuojančių buvo išvardinti net aštuoni (nors scenoje matėsi tik septyni). Šis gana tamsių spalvų kūrinys kažkodėl nuskambėjo neryškiai, melodijos pėdsakų minityje ilgiau nepalikdamas. Bepradedančią išgalėti koncerto rimtą nuotaiką pačiu laiku pragiedrino žaisminga, trumpa ir su pakilimu sudainuota F. Bajoro "Tu vyšnela". M.K. Čiurlionio "Siuntė mane močiutė" dainoje buvo ir dvi trumputės progos pasireikšti solistams. J. Žilevičiaus "Pasakyk mergelė" – gyvas, pilnabalsis vyrų-merginų nerūpestingo pokalbio pavyzdys su labai vieninga užbaiga.

Ritai Kliorienei vėl perėmus dirigavimą, sekė dar trys skirtingų, gerai išvystytų nuotaikų dainos: A. Mikulskio aranžuota ir liaudiškai nuskambėjusi "Aviža prašė", J. Juozapaičio harmonizuota "Linai" – kitas vyrų-moterų šelmiškas pašnekesys su smagiai Jono Govėdo atlikta greita piano įžanga. Šioje dainoje moterų savo vaidybą viršijo vyrų. Nors vyrai buvo balsiniai jautrūs, jų veidai to neišdavė. J. Kačinsko harmonizuotoj liaudies dainoj "Vilks papjovė" dėmesį atkreipė įdomūs sąskambiai, išradingesnė slinktis ir bendrai įtikinantis jos atlikimas.

Instrumentinę koncerto dalį pradėjo Bytas Bakšys, iš gaidų paskambindamas Juliaus Gaidelio kūrinį "Trys lietuviški šokiai" (*Moderato; Andante mistico; Allegro energico*). Šioje kompozicijoje girdėjosi dažni šiurkštesni šiuolaikinės muzikos sąskambiai, nors pro juos nuolat

prasiskverbavo lietuviškosios liaudies dvasia. Po pasikartojančių trumpų motyvų pynės – *Moderato*, – ypač gražiai nuskambėjo *Andante mistico* – kairiai rankai audžiant slaptą nuotaiką, o dešiniajai žarstant tviskančias melodijas. *Allegro energico* savo, rodos iš gelmių išsiveržiančiu, "grubiu", nerimstaujančiu virpesiu kiek priminė Stravinskio "Le sacre du printemps". Šiuose šokiuose Vytas Bakšys parodė patikimą savimi, technikos stiprumą ir laisvumą, tikro menininko jautrumą.

Kaip solistė, sopranas Virginija Bruožytė prisistatė keturiomis dainomis: "Aguonėlės" (J. Gruodis) – trumputis, trapus, žodžiu ir muzika spalvingas vaizdelis solistės buvo atliktas grakščiu lengvumu. Liūdnoka "Rūta žalioji" suteikė solistei progą išnaudoti joje glūdinčias raudos pobūdžio savybes. Mažiau sėkminga buvo ištrauka iš J. Tallat-Kelpšos operos "Vilmantė" (*Vilmantės arioso*). Šioje, pirmą kartą girdimoje ir melodingumu nepasižyminčioje, pusiau dramatiškai deklamuojamoje ištraukoje, solistė susidūrė su sunkumais, kuriuos ji ne visada pilnai nugalėjo: aukštos gaidos skambėjo aštrokai, žodžiai buvo sunkiai suprantami. Daina, pilniausiai ir gražiausiai atskleidusi Bruožytės balsinę dovaną, buvo G. Guauskienės švelnutės nuotai kos romantiškasis "Gintarėlis". Joje solistės minkštas lyrinis sopranas skambėjo nesuvaržytai, aukštos gaidos buvo laisvos ir spindinčios, žemosios sodrios, žodžiai daug aiškesni. Prie to dar pridėti ir Bruožytės įtiki nanciai nuoširdžia vaidyba. Solistės balsas vidutinio stiprumo, jau gražiai techniškai apdailintas, malonaus tembro, įtikinamiausias lyriškose vietose. Tai daviniai žadantys giedrią ateitį. Jos jautrus (ir ankstyvesniuose koncertuose taip pat su malonumu

klausytas) akompaniatorius Jonas Govėdas, savo neišsisokančiu prisitaikymu daug prisidėjo prie šių dainų pasisekimo.

"Fantazija ir Fuga dviem fortepijonams" (V. Klova) suteikė gerą progą Leokadijai Paulauskaitei-Kanovičienei atskleisti savo pianistinius sugebėjimus. Šiame kūrinyje ji turėjo beveik solistinę, vedamąją rolę, Bakšiui paslaugiai tą rolę ryškiant ir beveik nejučiomis remiant. Pianistė jautri dinamikai ir jos staigiems pasikeitimams, kuriuos ji įgyvendina brandžia technika ir menininkės vaizduote. Sekusios "Dvi akvarelės" (*Lento misterioso; Allegro scherzando*) – V. Bagdono, – taip pat dviem fortepijonams, – abiem pianistams davė lygias roles, kurias jie atliko su profesionaliai muzikiniu išgilinimu. Antroji šios fanzijos dalis – *Allegro scherzando*, – buvo išskirtinai patraukli savo žaismingumu. Ši kompozicija pabrėžė dviejų subrendusių muzikų glaudų, vienas kito nenustelbiantį, bendradarbiavimą.

(Bus daugiau)

• **NIOLA MIKŠYTĖ** – ČEREKAS, Warren, Mich., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 75 dol. Sveikindama su jubiliejumi ir linkėdama nepavargti ir toliau tęsti šį sunkų darbą. Ačiū.

• **DR. IRENA JASYS**, Columbus, Oh., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **J. STAŠKUS**, St. Petersburg, Fl. atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **DR. L. GRINIUTĖ**, Chicagoje, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **V. CHAINAUSKAS**, Naples, Fl., Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

Stasys Santvaras

IMPROVIZACIJA

Ir vėl metu į ugnį vieną lapą –
Žaismingą būrį vasaros dienų! –
Ir tai, kas rinkta čia po šapą –
Į negrįžimo raistą skandinu.

Širdy pavasariai dar gieda,
Prie šono alpsta aguona – –
O aš metu, metu po žiedą
Tamson, kuri juoda ir amžina.

Kaip sulaikyt griausmingą žaibą? –
Jis padega ir girią ažuolų,
Sutrypia pievų smilgą laibą, –

Jis tėvas mano sielos viesulų! –
Nuskinčia aš padangių žaibą,
Bet nepasiekiu dangiškų salų!

MOTINAI

ALEI

Kilni, pilna pražydusių pagundų ir orumo,
Tikėjai tu gyvenimo giliom šaknim, –
Dėliojai plytą paskui plytą savo rūmo,
Aplastei meilės ilgesį vilčių ugnim.

Į dangų kils gal ažuolas, gal liepa geltonkasė,
Gyvenimo bus daug – kaip upės vandenu! – –
Lemtis tuo tarpu kitai lemčiai duobę kasė –
Tik ne svajoto žydrio padangių mėlynų.

Kai saulė – motina pavasario padūkusio ir girto –
Erdvių platybė juokės išdidžiai, –
Tava goda į sielvartą, į ašaras pavirto!..

Nulenk likimui savo galvą nuolaidžiai, –
Matai, nėra čia pamato kaip amžiai tvirto –
Nežinom, ką mum skelbia rytmečio gaidžiai!..

Iš spausdinamos naujos Stasio Santvaro poezijos rinktinės "Saulėleidžio Sonetai". Viršelį ir skyrių iliustracijos Vytauto Dilbos. Knygą leidžia Vilties leidykla, su korp. Neo-Lithuania finansine parama.

Kas žinotina apie aukštą kraujo spaudimą

Dr. Danielius Degėsys

Jungtinėse Amerikos Valstybėse apie 50 milijonų žmonių turi padidintą kraujo spaudimą. Trečdalis žmonių virš 65-kių metų amžiaus serga šia liga. Pusė sergančių yra gydomi, o vienas ketvirtadalis net nežino, kad jų kraujo spaudimas yra perdidelis. Padidintas kraujo spaudimas yra vadinamas, "tyliuoju žudiku" nes jis gali neduoti jokių nusiskundimų iki tol, kol atsiranda komplikacijos. Kiekvienais metais apie 500 tūkstančių žmonių turinčių aukštą kraujo spaudimą gauna apopleksiją tai yra kraujo išsiliejimą smegenyse. Apie 155 tūkstančiai jų miršta, o kiti daugumoje tampa daugiau arba mažiau paralyžuotais invalidais. Žmonės, turintieji padidintą kraujo spaudimą, gauna širdies ataką penkiais kartais dažniau negu turintieji normalų kraujo spaudimą.

Širdis lyg pompa varinėja kraują po visą kūną. Širdžiai susitraukus, sistolės metu, išstumta kraujo banga patenka į arterijas ir spaudžia jų sienelės, ir šis spaudimas vadinamas sistoliniu spaudimu; širdžiai atsileidus diastolės metu, spaudimas sumažėja ir šis kraujo induose sumažėjęs spaudimas yra vadinamas diastoliniu. Diastolinis kraujo spaudimas yra svarbesnis negu sistolinis, nes jis yra pastovus, tuo tarpu sistolinis tęsiasi tik trumpą laiką, būtent, širdžiai susitraukus. Jeigu diastolinis spaudimas būna aukštas, tai tas padidintas kraujo spaudimas visą laiką be atvangos spaudžia arterijų sienelės ir tuo pačiu svarbiu organų lasteles, kurių to spaudimo įtakoje degeneruoja; taip, kad negydyto padidinto spaudimo atveju kraujo induose susidaro aterosklerotiniai pakitimai, širdies koronariniai indai sutrinka, širdis nusilpsta, išsivysto širdies dekompenzacija-nepakankamumas. To išdavoje žmogaus kūno pagrindiniai organai pradeda degeneruoti, inkstai pradeda blogai veikti, gi jiems sutrikus, kraujo spaudimas dar daugiau pakyla. Tokiu būdu susidaro užburtas ratas. Kraujo indai pradeda darytis aterosklerotiniai, kietesni, trapesni ir mažiau elastingi, todėl jie dažnai neišlaiko spaudimo ir plyšta. Tokiu būdu kūne susidaro kraujavimas. Jeigu toks kraujavimas susidaro smegenyse žmogus gali staigiai mirti, arba jį gali ištikti įvairūs paralyžiai. Tokiems indų ir organų pakitimams susidaryti užtrunka 10 arba 20 metų.

Koks gi turėtų būti nor-

malus žmogaus kraujo spaudimas? Jaunų žmonių iki 20 metų amžiaus kraujo spaudimas būna žemas. Jų sistolinis spaudimas neviršija 120mm., o diastolinis 72mm. Jauname amžiuje, iki 20 metų, padidinto kraujo spaudimo liga serga labai mažai. Suaugusio žmogaus normalus, klasikinis, kraujo spaudimas yra skaitomas 120mm. sistolinis ir 80mm diastolinis. Kadangi daug sveikų žmonių turi truputį didesnę kraujo spaudimą, tai Joint National Committee on Hypertension siūlymu buvo priimta, kad suaugusių žmonių normalaus kraujo spaudimo ribomis reikia skaityti sistolinį 140mm. ir diastolinį 90mm.. Tie, kurių diastolinis spaudimas būna tarp 90 ir 104mm., skaitomi, kad jie turi truputį padidintą kraujo spaudimą, diastolinis spaudimas tarp 105 ir 119mm. yra skaitomas aukštu. Žmonės su diastoliniu spaudimu virš 120mm. ir sistoliniu virš 160mm. skaitomi, kad jie turi labai aukštą kraujo spaudimą ir turi būti tuč tuojau gydomi. Tie, kurių diastolinis spaudimas 130mm. arba didesnis ir nesigydo, 80% jų miršta vienu metų laikotarpyje ir 100% dviejų metų laikotarpyje. Bet tie, kurie turėdami aukštą kraujo spaudimą pradeda gydytis ir gydymą tęsia, jų mirtingumas sumažėja. Sveikatos ir gyvybės draudimo bendrovės JAV valstybėje sako, kad kraujo spaudimas sistolinis 140mm. ir diastolinis 90mm. yra peraukštas. Pagal jų statistinius duomenis 30-40 metų vyrai su kraujo spaudimu 140/90mm. turi 99% daugiau komplikacijų ir mirimų negu tie, kurių spaudimas būna 120/85mm. Todėl kai kurie gydytojai irgi sako, kad diastolinis spaudimas neturėtų būti didesnis negu 85mm. Juo jaunesni žmonės su padidintu ir negydomu kraujo spaudimu tuo trumpesnis jų gyvenimo amžius. Pavyzdžiui, 35 metų vyras turintis kraujo spaudimą sistolinį 150 ir diastolinį 100mm., jeigu nesigydo, gyvena 16.5 metų trumpiau, negu normalų spaudimą turintis. Žmogui miegant kraujo spaudimas krenta, gi atsikėlus vėl pakyla. Todėl širdis miego metu pailsi, bet žmogui su aukštu kraujo spaudimu miego metu spaudimas nukrenta nedaug, taigi, širdis nepailsi net ir miegant. Todėl tokios širdies amžius būna trumpesnis.

Aukšto kraujo spaudimo gydymas per paskutinius 20 metų padarė didelę pažangą. Prieš Antrą Pasaulinį Karą

niekas neturėjo supratimo kaip aukštą kraujo spaudimą reikia gydyti. Britų medicinos žurnale 1931 metais buvo toks pareiškimas: "Žmogui, kuris turi aukštą kraujo spaudimą, didžiausias pavojus glūdi tame, kad padidintą kraujo spaudimą nustačius, koks nors kvailys gali bandyti jį sumažinti". Tuo metu tokia pat nuomonė buvo ir Amerikos gydytojų tarpe. Pavyzdžiu imkime prezidento Franklino Rooseveltto dydymą. Prezidentas F. Rooseveltas 1935 metais buvo 53 metų amžiaus. Tuo metu jis buvo palyginti sveikas ir jautėsi gerai. Jo kraujo spaudimas tada buvo sistolinis 136mm., o diastolinis – 78mm.. Bet dviem metams praėjus, 1937 metais, jo kraujo spaudimas jau buvo pakilęs, sistolinis iki 162mm. ir diastolinis – iki 98mm.. Prasidėjo Antram Pasauliniam Karui, 1941 metais, jo kraujo spaudimas pakilo sistolinis iki 188mm. ir diastolinis – iki 105mm.. Nežiūrint to jis jautėsi gerai ir jokių skundų neturėjo, bet 1944 metų pradžioje jis pradėjo skųstis, kad gulint lovoje ant nugaros jam buvo sunku kvėpuoti, pritrūkavo oro. Ligai pamažu progresuojant išsivystė plaučių edema, krūtinėje atsirado vandens, širdis smarkiai išsiplėtė, atsirado širdies dekompenzacija – širdies nepakankamumas. Kraujo spaudimas tada buvo 188mm. sistolinis ir 110mm. diastolinis. Negalėdamas miegoti lovoje jis naktis praleisdavo snausdamas kėdėje. Trūkumas miego, galvos skausmai ir blogėjanti sveikata neprisidėjo prie jo sprendimų efektingumo.

Jo gydymas susidėjo iš mažai riebalų turinčios dietos, raminančių vaistų ir kūno masažų. Tais laikais tai buvo standartinis aukšto kraujo spaudimo gydymas. 1945 metais, balandžio 12tą dieną, būdamas 63 metų amžiaus, ištiktas masyvinio kraujo išsiliejimo smegenyse, jis mirė. Prieš mirtį jo kraujo spaudimas buvo 230/130mm.

Dabar kyla klausimas kokią gi reikšmę ir koks turėtų būti sistolinis kraujo spaudimas? Didėjant diastoliniam spaudimui kartu kyla ir sistolinis. Žmogui senstant sistolinis spaudimas didėja. Normalus sistolinis spaudimas turėtų būti mažesnis negu 140mm. sistolinis spaudimas virš 160mm. kad ir vyresniame amžiuje skaitomas perdideliu. O sistolinis spaudimas virš 180mm 65 ir 94 metų žmogaus amžiuje skaitomas labai aukštu ir manoma, kad jis būna svarbiausiu faktoriu širdies atakų ir kraujo išsiliejimų smegenyse. Statistiniai duomenys rodo, kad tų asmenų, kurių sistolinis spaudimas buvo 160mm. jų mirtingumas buvo dvigubai didesnis negu tų, kurių sistolinis spaudimas buvo 140mm.. Įdomu pastebėti, kad vyrų ir moterų vienodo spaudimo atveju, moterų mirtingumas būna mažesnis. Pagal Harvardo medicinos mokyklą moterų, nežiūrint kokio amžiaus jos bebūtų, kraujo spaudimas skaitomas dar normaliu jeigu jis yra truputį žemesnis negu 160mm. sistolinis ir 95mm. diastolinis. Tuo tarpu vyrai su tokio pat spaudimu turi 7 kartus daugiau kraujo išsiliejimų smegenyse. Sistolinis spaudimas ryškiai pakyla nervinės įtampos atveju ir kūno mankštos metu. Svorius kilnojant jis laikinai gali pakilti iki 350mm., o diastolinis –

iki 150mm.. Kūno mankštos metu sistolinis spaudimas neturėtų viršyti 240mm., o diastolinis – 120mm.. Tai yra aukščiausia saugumo riba kad ir sveikam žmogui. Nuolatinis sistolinis kraujo spaudimas 175mm. ir diastolinis 110mm. yra kontraindikacija kūno mankštai ir lytiniam santykiavimui. Tokie veiksmai būna galimi tik tada jeigu kraujo spaudimas nukrenta iki 160mm. sistolinis ir 100mm. diastolinis arba dar žemiau. Taigi, sistolinį kraujo spaudimą reikia mažinti. Žmonės, turintieji aukštą sistolinį spaudimą, jeigu vartoja vaistus nuo depresijos arba slogos, jiems yra patariama nevalgyti kai kurių senų sūrių, turinčių tyramino, nes tokiu atveju spaudimas gali labai aukštai pakilti ir žmogus gali gauti kraujavimą.

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• JUOZAS KINDERIS, Chicagoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VYTAUTAS ČESNAVIČIUS, Richmond Hill, N.Y., atnaujindamas Dirvos prenumeratą ir pridėjęs auką 20 dol. rašo: "ką tik grįžau iš ligoninės, išbuvęs ten dvi savaites ir atšventęs ligoninėje 88-tąjį gimtadienį ir 65 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Ar tai ne paradoksas! Kiek laiko Viešpats dar leis man Dirvą skaityti – prenumeruosiu. Laikraštis įdomus tik labai vėlinasi. Linkiu toliau sumaniai Dirvą redaguoti, kad 75 m. sukaktis nebūtų paskutinė".

ELECT
COMMON PLEAS JUDGE

JAMES D.
SWEENEY

FOR JUDGE
COURT OF APPEALS

Endorsed by:

- Federation of German-American Societies of Greater Cleveland
- AFL-CIO
- Sun Newspaper
- Citizens League preferred

Paid for by Sweeney for Judge Committee, George F. Saris, Chairman

Dirvos jubiliejus...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos tautiniam atgimimui, ji nemažiau yra reikalinga ir šiandien.

Spauda buvo mūsų įtakingas veiksnys per 22 metų Nepriklausomybės laikotarpį taip pat ji ir šiandien jungia mūsų išeivijos gyvenimą, kuri ateityje sujungs mus su atgimstančia Lietuva.

Jeigu mūsų išeivijai pri-

truks redaktorių ir spaudos bendradarbių, galėsime tą spragą papildyti juos pasiskolinant iš Nepriklausomos Lietuvos. Svarbiausia mums reikalinga didesnis skaičius mūsų spaudos skaitytojų.

Jis pažymėjo, kad čia susirinkusieji rėmė DIRVĄ ilguosius metus ir tikimasi, kad šis vėjus pajėgs sutelkti lėšų užtikrinti jos tęstinumą bent 5

Sveikiname...

SVEIKINIMAS IŠ LIETUVOS

Gerbiame Kolegos!

Sveikiname Dirvos redakciją ir DIRVĄ – Deimantinę sukaktuvininkę, nuoširdžią lietuvių puoselėtoją tolimam Clevelande.

Būkite ištvermingi, būkite laimingi! Tegul vis naujoms kartoms DIRVA primena Lietuvą ir jos laisvės žygį!

KAUNO TIESOS vardu

Teklė Mačiulienė
Redaktorė

Didžiai gerbiame laikraščio DIRVA redaktoriui Vytautui Gedgaudui ir visiems jo bendradarbiams

Laikraščio DIRVA deimantinės 75 metų jubiliejinės sukakties proga, Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos vardu sveikinu Jus, mielas kolega, redaktoriau, Jūsų visus buvusius ir esamus redakcijos, administracijos darbuotojus ir ištikimus bendradarbius bei rėmėjus, linkėdamas visiems geros sveikatos, giedrios nuotaikos, o svarbiausia, ištvermės tęsti šį kilnų, bet nelengvą, tačiau garbingą darbą mūsų tėvynės Lietuvos gerovei.

Telaimina Jus visus Aukščiausias.

Steponas Varanka
Kanados lietuvių žurnalistų
sąjungos pirmininkas

Didžiai mielas Kolega Gedgaudai,

Be gimtosios žemės ir tarp nuolatinių nutautinimo bangų išlaikyti per tris ketvirtadalius šimtmečio lietuviškos sąmonės gyvybę ir nenurimstančių Lietuvos laisvės rūpesčių pulsuojantį laikraštį – tai mūsų išeivijos garbė ir pasididžiavimas! Nuopelnų vainikas už tai priklauso redaktoriams, bendradarbiams, rėmėjams ir visiems, kurie laukia "Dirvos" savo namuose.

"Dirva", kaip ir kiti laikraščiai, dar ilgiems laikams bus reikalinga išeivijai, o tautinė sąmonė gyva išeivija – Lietuvai ir mūsų Tautos nemarumui.

Ilgos ištvermės šiai sunkiai Tavo naštai, mielas Redaktoriau!

Antanas Kučys
"Varpo" Redaktorius

Didžiai Gerbiamas Redaktoriau,

Dirvos deimantinio jubiliejaus proga, sveikiname jos redaktorių Vytautą Gedgaudą ir visus nuolatinius bendradarbius!

Tačiau ne tik sveikiname, bet ir džiaugiamės Jūsų visų ištverme bei tautinės minties skleidimu ir dėkojame už būrimą visų lietuvių po vieną mūsų tautinę vėliavą.

Linkime ir toliau tęsti šį neįkainuojamos vertės darbą mūsų Lietuvai!

Lietuvių Opera.

Vytautas Radžius
Pirmininkas

Gerbiamas ir Mielas Redaktoriau,

"Dirvos" 75-ri metai – tai dar ne senatvė! Jei pasaulio žmonijos santykiai nesitvarkys, jei imperialistai ir svetimų lobių grobikai nebus nugalėti, tai ir dar po 75-rių metų "Dirva" nebus sena.

Nėra kilnesnio siekimo ir idealo, kaip ginti tautos nepriklausomybę ir kultūrą. Nuoširdžiausiai linkiu, kad to siekimo aukštumoje "Dirva" laikytųsi tiek metų, kiek jai bus lemta.

Šviesių sėkmių, laukiamų pergalių!

Su gilia pagarba –

Jūsų Alė Santvarienė
Stasys Santvaras

Svečių stalas ...

V. Gilio nuotr.

metams.

Konsulas V. Čekanauskas baigdamas sveikinimo žodį šios šventės proga išreiškė DIRVOS vyr. redaktoriui Vytautui Gedgaudui ir VILTIES Draugijai su drąsa ir ištverme nepasiduoti metų laikui nei svetimai aplinkai ir toliau dirbti taip reikšmingam Lietuvai darbe.

Pagrindinę šios šventės kalbą pasakė Deimantinio Jubiliejaus Paminėjimo Centrinio Komiteto pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė.

I. Kriaučeliūnienė yra plataus mąsto visuomeninkė. Ji yra įsijungusi į daugelį organizacijų vadovaujančiose pareigose didžiausiame lietuvių telkinyje Chicagoje.

Savo kalboje ji išsamiai peržvelgė DIRVOS 75 metų gyvenimo nueitą kelią iki šių dienų padėties. Ateities perspektyvos nėra džiuginančios. Spaudos kova už būvį turi būti ir toliau tęsiama su tuo pačiu ryžtu, kad nugalėti finansinius sunkumus.

Baigdama kvietė visus tautiečius remti spaudą be ideologinių varžybų taip kaip visi rūpinamės padėti atsigauti nualintai Lietuvai ir patriotams broliams taip ir šiuo atveju parodykime vieningumą ir tautinį susipratimą.

Toliau buvo perskaityti sveikinimai gauti raštu iš DIRVOS vyr. red. Vytauto Gedgaudo ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininko dr. Povilo Švarco, kuris tuo metu lankėsi Lietuvoje.

Pakelkim, pakelkime taures linksmybės ... už Dirvą! Solistai Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris. V. Gilio nuotr.

Los Angeles Dirvos vajeaus komiteto pirm. Jonas Petronis įteikia vyr. komiteto pirm. Irenai Kriaučeliūnienei 15,000 dolerių čekį ... V. Gilio nuotr.

Meninę programos dalį išpildė solistai Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris akompanuojant muzikui Viktorui Raliui.

Solistai nuotaikingai padainavo tris duetus: Miškų gėlė, Svajonės ir Oi berneli venturi... muzika Tallat-Kelpšos. Kadangi publika taip greit jų nepaleido tai bi-sui padainavo tradicinę Verdi Traviatos operos ištrauką Pakelkim mes taure linksmybės.

Padėkos žodį visiems aukotojams, dalyviams, programos išpildytojams ir talkininkams tarė Minėjimo komiteto pirmininkas Jonas Petronis.

Tačiau svariausias ir reikšmingiausios momentas iš realios pusės DIRVOS re-

Teresė Giedraitytė Dirvos sukaktuvinio baliiaus programos pranešėja, gražiai atlikusi šias pareigas V. Gilio nuotr.

zistencijai pratęsti buvo kada Jonas Petronis įteikė Irenai Kriaučeliūnienei šio dinamiško Los Angeles lietuvių telkinio įnašą – čekį sumoje 15 tūkstančių dolerių.

Ponia Kriaučeliūnienė priimdama dovaną parciškė, kad tai yra pirmas Aukų Komitetas Amerikoje su tokia gražia suma, kuri įrašys losangeliečių dosnumą į DIRVOS deimantinės sukakties istorijos lapus.

Sekė iškilminga vakarienė ir vaišės, o gera nuotaika lydėjo dalyvius tolimesnėje banketo eigoje.

Orkestro tango ir valso garsai išjudino visus šokiams su jausmu, kad širdyje dar nesutema...

Kokia išeivijos spaudos reikšmė tautai ir Lietuvai?

Š. m. spalio mėn. 6 dieną Los Angeles Lietuvių Tautiniųose Namuose įvyko DIRVOS Deimantinio jubiliejaus iškilmingas banketas.

Šia proga atvykusi iš Chicagos p. Irena Kriaučeliūnienė maloniai sutiko pasidalinti mintimis su Los Angeles Lietuvių Radijo klausytojais.

Jos išreikštos mintys gali būti įdomios visai lietuviškai visuomenei, nežiūrint mūsų politinių pažiūrų ar įsitikinimų.

Spauda yra mūsų lietuviškos kultūros veidrodis, kuriame atsispindi politinių ir kultūrinių organizacijų gyvenimas ir veikla taipogi ir keldis kuris mus veda į laisvęjančią Lietuvą.

– P. KRIAUČELIŪNIENE! JŪS KALBĖDAMA PABRĖŽIAT VISĄ LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ, NE VIENĄ LAIKRAŠTĮ, ŠIUO ATVEJU DIRVĄ. KURIOS IŠLAIKYMU DABAR DIRBAT?

– Kadangi visa mūsų patriotinė spauda kuriai priklauso ir DIRVA, yra mūsų lietuviškos kultūros žibintas.

Mūsų spauda iki šiol mus apsaugojo nuo susvetimėjimo – mūsų lietuviško organizmo gangrenos. Ir tai yra mūsų gyvybinis reikalas už ją kovoti. Reikia remti visą išeivijos spaudą, o ypatingai mūsų tautinę spaudą, kuri auklėja ir moko visą tautą, kaip tautos mokyklą.

– KAM TARNAUJA DIRVA?

– Per 75 metus DIRVA tarnavo veikliajai, patriotinei lietuvių visuomenei. Labai aiškiai ideologas, filosofas Stasys Šalkauskis yra rašęs. "Žinokime, jog spausdintas žodis yra tautos išraiška, pagal kurią yra vertinama tauta, ir ta išraiška kartu yra kasdieninis tautos penas, nuo kurio priklauso jos moralinė ir net fizinė sveikata. Teesie mums spausdintas žodis šventas ir tegul niekas nedrįsta jo netinkamai pareikšti be atsakomybės jausmo". O mūsų išeivijos gyvenime spauda yra jungtis tarp organizacijų ar atskirų žmonių susijungimo priemonė.

Gyvendami toli nuo tė-

Dirvos vajeaus vyr. komiteto pirm. I. Kriaučeliūnienė kalbasi su Los Angeles radijo programos vedėju V. Šeštoku.

vynės, išeivijos lietuviai neatsitraukia nuo tautos ir krašto reikalu. Ar mes šiuo laikotarpiu negyventume taisybėje, jeigu neturėtume mūsų Spaudos?

– KOKIA YRA IŠEIVIJOS SPAUDOS REIKŠMĖ TAUTAI IR LIETUVAI?

– Mes Amerikos Lietuviai, antrą kartą stojame ne vien materialine parama Lietuvai, bet per spaudą skleidžiame drąsinantį žodį ir užtarimą. Spauda yra jungtis – tiltas, kuriuo keliauja informacija liečianti dar kruvinus kalvarijos kelius einančią

laisvėjančią Lietuvą. Mes, turėdami laisvą spaudą, perduodam informaciją visam laisvajam pasauliui apie mūsų tautos pavergėjus ir jų vykdomą smurtą. Neabejotinai ta tarpusavio informacija ateityje bus dar daugiau reikalinga.

– SAKOMA, JŪG SPAUDA VISAME KULTŪRINIAME PASAULYJE TURI GALIĄ...

– Spauda turi stiprią galią, nes žodis parašytas, o ne pasakytas. Ne sykį buvo įrodyta, jog sostai dreba dėl to, kad spauda puola juos, o valdžios kabinetai sugriūva, kai spauda išplėšia jais pasitikėjimą.

– JEIGU VEDAMAS PINIGINIS VAJUS, REIŠKIA DIRVA TURI FINANSINIŲ PROBLEMŲ TOLIMESNEI EGZISTENCIJAI:

– Visa mūsų spauda skursta ir jei neišsilaiko, turi sustotiėjusi. DIRVA irgi

nėra išimtis tų sunkumų ir kuri be mūsų finansinės paramos išsilaikyti negali. Kiekvieno laikraščio kritimas yra dalis mūsų kultūros kritimo. Žinome, kiek Amerikos laikraščių ir žurnalų sustojoėję, nors buvo leidžiami milijoniniais tiražais ir turėjo milijonus prenumeratorių.

Lenkiame galvas prieš DIRVOS ir visos lietuviškos spaudos redaktorius ir bendradarbius, kurie dirba už labai skurdų atlyginimą; prisiminkime skaudžiausią mūsų tautai laikotarpį, kada mūsų patriotinė Lietuvos spauda vedė kovą prieš okupantą rizikuodami savo gyvybę, jų gyvenimo credo buvo pirmajame pasauliniame kare žuvusio Amerikos kario žodžiai: Aš turiu gyventi, kovoti, dirbti taip, tarytum nuo manęs vienintelio priklausytų Tėvynės likimas.

Ar mes galime pagailėti keletos dolerių mūsų laikraščio – DIRVOS išlaikymui kuriame teka mūsų kultūra, švietimas ir šalpa, kuris yra tiltas jungiantis išeiviją su Lietuva. Tad padėkime jai augti ir stiprėti.

*

Dėkoju p. Irenai Kriaučeliūnienei už įdomias ir aktualias mintis ne vien tik Los Angeles radijo klausytojams bet ir plačiajai lietuvių visuomenei.

Vytautas Šeštokas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kalėdinė Dovana

Lietuvos Vaikams ir Seneliams

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa organizuoja keturiasdešimt pėdų konteinerį Kalėdinių dovanų ir medicininių reikmenų Lietuvai. Suaukoti drabužiai, žaislai ir vaistai eis Lietuvos našlaičių namams, tremtinių draugijom ir senelių prieglaudom per CARITAS sambūrį. Ištieskime ranką Lietuvos vaikučiams ir seneliams šių Kalėdų švenčių proga.

Auka ir darbu prie LKR Šalpos vajeaus prisideda: Baltimorėje – Free Lithuania Committee; Bostone – L.B. ir Lietuvių Informacijos Centras; Clevelande – BALFas; Hartforde – šv. Trejybės parapija; Lehigh Valley – Vyčiai; New Britain – Šv. Andriejaus parapija ir Atgimimo mokykla; New Havene – Šv. Kazimiero parapija; New Jersey – Americans for an Independent Lithuania; New Yorke – LKR Šalpa, vyr. Skaučių židinys "Vilija", Maironio Mokykla, Apreiškimo parapija ir Kasa; Norwoode – Šv. Jurgio parapija; Philadelphiaje – BALFas, Vinco Krėvės mokykla ir Šv. Andriejaus parapija; St. Petersburg – Saulės Mokykla; Waterbury – LB ir Kasa.

\$500 \$100 \$50 \$25 \$ _____

Pavardė, Vardas _____

Adresas _____

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa / KALĖDOS
351 Highland Boulevard, Brooklyn, New York 11207
(718) 647-2434

VOTE

FOR JUDGE JOHN L. ANGELOTTA

Candidate for re-election

Common Pleas Court, Cuyahoga County, Ohio
Non-partisan general election
November 6, 1990

Practicing Attorney for 13 years. A distinguished trial judge for over 25 years. Senior judge of the Court.

Judge Angelotta urges all citizens to exercise their freedom of choice by voting at the November 6, 1990 election.

Angelotta for Judge Committee
Mrs. Anne Jacobs, Treasurer
29555 Shaker Blvd. • Cleveland, Ohio 44124

Dr. P. Švarcas apie Lietuvų Tautininkų Sąjungą

Dr. Paulius Švarcas, Amerikos Lietuvų Tautinės Sąjungos pirmininkas, ir Rūta Sakienė, šios sąjungos vicepirmininkė, dalyvavo "Dirvos" garbei pokylyje, Chicagoje. Išnaudodama progą, Matilda Marcinkienė suorganizavo spalio 22 d. susitikimą ALTS Chicagos skyriaus su sąjungos vadovybe. Susitikimo pasikalbėjimo tema – Lietuvų Tautininkų Sąjungos suvažiavimas Vilniuje, 1990 m. rugsėjo 29 d.. Abu šio susitikimo svečiai tame suvažiavime dalyvavo. Dr. P. Švarcas ALTS vardu jį pasveikino, palinkėjo užimti deramą vietą Lietuvos politinių partijų vaivorykštėje.

Pranešimui apie seimą buvo pasirinktas, atrodo, patrauklus būdas, rodyti skaidres ir drauge žodžiu žiūrovus supažindinti su ekrane matomais asmenimis bei vaizdais. Tačiau skaidrėms reikiamai nesikeičiant, nukentėjo ir ekranas ir informacija!

Pagavau keletą svarbesnių momentų iš suvažiavimo Vilniuje slinkties. Ten dalyvavo iš įvairių vietovių per 70 asmenų-atstovų su balso teise. Pirmąją suvažiavimo dieną dalyvavo gera šimtinė svečių, antrąją dieną truputį mažiau. Suvažiavime atstovo teisėmis dalyvavę trys Lietuvos Aukščiausios Tarybos nariai. Bendrai taryboje esą arti dvidešimties atstovų, kurių įsijungimo į LTS laukiama. Suvažiavimas prasidėjęs išpūdingu trispalvės ir LTS vėliavų įnešimu ir didingai nuskambėjusiu Lietuvos himnu.

Suvažiavimą vedė pasikeisdami du pirmininkai, protokolą rašė sekretoriatas. Dirbo kelios komisijos. Priimti LTS programa ir įstatai. Jų svarstymas truko ilgesnį laiką, iššaukė karštas diskusijas, kol galvojimas suartėjo. Vėliau išrinkta pirmininkas ir aštuonių narių valdyba. Pirmininku – Rimantas Smetona, 47 metų vyras iš Lazdynų gyvenvietės, Vilniuje.

Suvažiavimą sveikino eilė politinių ir jaunimo organizacijų atstovų. Išsiskyrė L. socialdemokratų atstovas, pareikšdamas, kad tautininkams Lietuvoje nėra ką veikti...nereikalingi esą.

Visumoje Lietuvos Tautininkų Sąjungos suvažiavimas buvo darnus, darbingas, sudaręs šiai organizacijai veiklos programą, išrinkęs valdomuosius organus. Amerikos Lietuvų Tautinė Sąjunga pažadėjusi LTS valdybai oro paštu siuntinėti mūsų Dirvą, kaip priemonę geresniems santykiams.

Mečys Valiukėnas

PS. Ar Lietuvų Tautininkų Sąjunga nūdienei Lie-

tuvai nereikalinga? Tos pačios spalio 22 d. vakare ir toje pačioje Lietuvų Tautinių Namų salėje įvyko antras susitikimas. Jį organizavo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto taryba – susitikimą su prof. Kazimieru Antanavičiumi, Lietuvos Socialdemokratų Partijos Pirmininku. Prelegentas, sakyčiau akademiniu stiliumi, kalbėjo koku keliu atkurtina Lietuvos ekonomika.

Prof. K. Antanavičius atskleidė socialdemokratų laisvėjančią Lietuvai parengtus planus, padarytus pareiškimus Lietuvos ekonomiką atkuriant. Drauge kritikavo institucijas, už delsimą tuos planus svarstyti bei vykdyti. Man išskirtinai įsirežė žemės ūkio privatizavimo planas, tiek savo apimtimi, tiek lankstumu.

Girdint tuos planus, man

dingojosi mintis, kad atsikūrusieji socialdemokratai yra labai priartėję prie buvusių Lietuvų Tautininkų Sąjungos išpažintų principų: a) privati nuosavybė, b) žemės ūkyje greta smulkiųjų vienetų, laikytini ir stambesni vienetai, c) valstybė remia kooperatines bendroves, bet nedraudžiamos ir akcinės bendrovės, d) atmetama K. Markso tėzė, kad religija – nuodai žmonijai... ir kt.

Pirma proga paklaustas LSDP užsienio delegatūros narys, ramiai atsakė esą Socialdemokratija yra atsisakiusi Karolio Markso doktrinos! Vadinasi, galima spėti, kad partietis, sveikinęs Lietuvų Tautininkų Sąjungos suvažiavimą Vilniuje, samprotavo, kad ši sąjunga nebereikalinga, nes toje erdvėje veikia LSD Partija...

M.V.

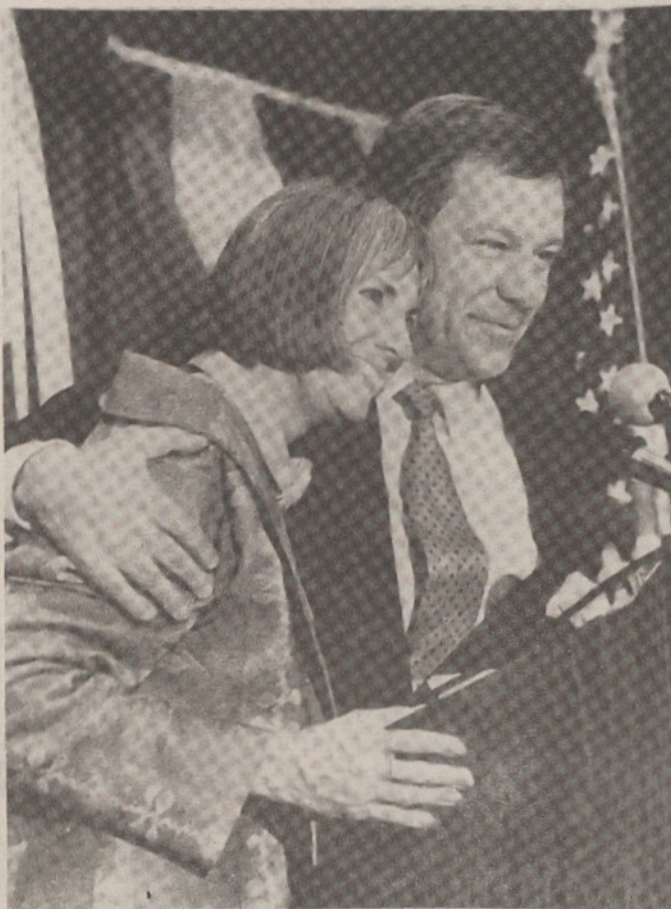

Spalio 27 d. Euclido miesto centro salėje įvyko tautybių susitikimas su George Voinovich, kandidatu į Ohio gubernatorių. Viršuje Voinovich su žmona tarp tautybių. Apačioje: dr. V. Stankus, Gr. Kudukienė, J. Stempušis ir buvęs Clevelando meras Ralph Perk. Dr. D. Degėso nuotr.

Voinovich & DeWine

Vote November 6
for

Honest, New Leadership for Ohio

- ★ George Voinovich will make education a priority in Ohio. Under his leadership Ohio will become the Education State.
- ★ George Voinovich is committed to the needs and concerns of our senior citizens. As a State Representative, he was the chief House sponsor of the Homestead tax exemption resolution which brought substantial property tax savings to Ohio's 300,000 elderly and disabled homeowners.
- ★ George Voinovich is a leading advocate in promoting international trade between Ohio and Eastern-Central European countries. Under his administration, Ohio will establish a trade office in Eastern Europe.
- ★ George Voinovich was actively involved in the defeat of federal proposals to tax our fraternal societies. He was named "Fraternalist of the Year" by the Ohio Fraternal Congress. In George Voinovich we will have a Governor dedicated to our family, religious and fraternal values.

HE IS ONE OF US!

"You show me someone who is proud of his ethnic heritage,
and I'll show you a great American."

Paid for by Voinovich for Governor Committee
Paul C. Mifsud, Chairman, 8 East Broad Street, Columbus, Ohio 43215

■ laiškai Dirvai

Teigiamos permainingos VLIKe

Per paskutiniuosius trejus mano buvimo Amerikoje metus teko išgirsti daug nepalankių nuomonių Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK) adresu: jis ignoruoja Lietuvių Bendruomenės politinę veiklą, VLIK'as nusistatęs prieš kultūrinius ryšius su Lietuva, jis neveiklus, vengia bendradarbiavimo su kitais veiksniais, su nepasitikėjimu žiūri į Lietuvos persitvarkymo sąjūdį, VLIK'as siūlo dėkoti JAV prezidentui tuo metu, kada jį reikia barti ir t.t.

Reikia pripažinti, kad tuose ir panašiuose kaltinimuose buvo tiesos, dėl kurios ieškojimo ir mano santykiai su VLIK'u tapo šalti. Tačiau dėl to niekada nesu pasakęs, kad VLIK'as jau atgyveno savo amžių ir dabar nebereikalingas.

Kai kuriuose savo straipsniuose ir kalbose priekaištavau VLIK'ui už jo konservatyvumą, nepasitikėjimą Lietuvoje veikiančiais veiksniais ir už Lietuvių Bendruomenės politikų ignoravimą. Aš ir dabar esu nuomonės, kad VLIK'ui reikėtų šiek tiek pakeisti savo pavadinimą, atsisakant pirmojo žodžio "Vyriausias". Manau, kad tai padarius išsispręstų ir vienybės bei sutarimo klausimas. O ir Lietuvoje VLIK'o kaip politinės institucijos, pavadinimas nebūtų mišlingas. Yra daug pavyzdžių, kada laikas vėčia keisti organizacijos ar įstaigos pavadinimą ir veiklą struktūrai liekanti nepasikeitusiai. Pavadinimas, tai savotiška iškaba, kuri, kaip ir viskas pasaulyje, sensta ir nebeatinka laiko dvasiai.

Tačiau pažymėtina, kad VLIK'as per vienerius metus padarė didelį šuolį į priekį. Dabar, atrodo, jis ne tik palankiai žiūri į išeivijos kultūrinius ryšius su Lietuva, pripažįsta Lietuvos Sąjūdį, kaip vieną iš pagrindinių veiksmų Lietuvoje, ir net, didžiausiam jo senų ir naujų kritikų nuostabai bei pasipiktinimui, suartėjo su Lietuvos Komunistų partija (LKP). Dabar kai kas šį faktą panaudoja apkaltinti Vlik'ą neprincipingumu, aklumu ir orientacijos bei politinės nuovokos stoka. Atseit, vien dėl to jį reikėtų likviduoti.

Atvykęs į Ameriką savo kalbose ir kai kuriuose straipsniuose daug kartų mėginau aiškinti kas tie dabartiniai Lietuvos

komunistai, kodėl jie į tą partiją suėjo, kuo jie Lietuvai buvo naudingi arba kenksmingi ir kaip į tuos LKP narius reikėtų žiūrėti dabar? Daugelis mane teisingai suprato, tačiau buvo ir tokių, kurie dešimtmečiais nematę Lietuvos, laikė, kad aš, nors ką tik atvykęs iš jos, pats klystu ir kitus klaidinu.

Dabar VLIK'as ir pats priėjo išvadą, kad dabartiniai LKP vadovai ir daugelis tos partijos narių yra tokie pat lietuviai kaip ir visi kiti, ir kad jų lietuviškas patriotizmas yra tikras ir nuoširdus. Tuo betarpiškai įsitikino VLIK'o pirmininkas dr. K. Bobelis. Prieš metus Gotlando saloje jis padarė drąsų žingsnį, kada pasirašė tą pačią Lietuvos laisvės siekimo deklaraciją, kurią pasirašė ir vienas iš LKP vadovų J. Paleckis. O kiek buvo pareikšta priekaištų dr. K. Bobeliui už tai!

Šiais metais VLIK'as pasiūlė globoti į JAV atvykusį Lietuvos vyriausybės vicepremierą A. Brazauską, nepamiršdamas, kad jis tuo pačiu metu yra ir LKP Centro Komiteto pirmasis sekretorius. Svečias priėmimu ir rūpestinga globa buvo paten kintas.

Pagaliau, neseniai įvykęs dr. K. Bobelio vizitas Lietuvoje buvo beveik triumfališkas. Jo ten pasakytos kalbos ir pasisakymai įvairių susitikimų metu, tame tarpe ir su LKP veikėjais, buvo geri ir ten labai reikalingi. Dr. K. Bobelis visus kvietė telktis į vienybę bendram darbui už Lietuvos laisvę, nesižvalgant į praeitį. Jis ir sugrįžęs į Ameriką neniekino dabartinės LKP, jos vadų ir eilinių partijos narių. Chicagos Lietuvių Tautiniuose namuose š.m. rugsėjo 28 dieną jis kalbėjo:

"...Turime atsiminti, kad Lietuva per 50 metų yra pasikeitusi. Jau nauji žmonės, naujos generacijos, kurie prie žudynių ir išvežimų neprisidėjo. Gal net ne dėl ideologijos tapo komunistais. Vieni gal norėjo prasimušti į profesinį išsimokslinimą, gal šeimai norėjo padaryti geresnį gyvenimą, ar kitos buvo priežastys. Mūsų tiek mažai. Jei juos visus pradėsime atmesti, kas beliks?" (Lietuvių Balsas, Nr. 20, 1990. X. 20).

Blaiviau galvojantys ir platesnio akiračio išeivijos žmonės dabar negali nepastebėti didžiū-

lio skirtumo tarp buvusios LKP – TSKP padalinio Lietuvoje Sniečkaus, Griškevičiaus ir Son gailos vadovavimo laikais, ir tos LKP, kuriai dabar vadovauja A. Brazauskas. Jos tik senas pavadinimas liko, bet ir tas šiais metais išnyks.

Norisi paklausti tų, kurie ir dabar visą LKP tebelaiko Maskvos ir KGB įrankiu, kad Lietuva amžinai pasiliktu Sovietų Sąjungos sudėtyje: ar Lietuvai atgavus faktinę nepriklausomybę, visus dabartinius LKP narius reikėtų laikyti paskutinės rūšies žmonėmis? Ar jie visą gyvenimą privalo nešti atsakomybę už ankstyvesnius LKP nusikaltimus? Tie nusikaltimai buvo padaryti tada, kada absoliuti dauguma dabartinių LKP narių buvo dar vaikai arba iš viso dar nebuvo gimę.

A. Brazauskas LKP Centro Komiteto VI plenumo š.m. rugsėjo 29 dieną Vilniuje kalbėjo:

"Dešiniųjų jėgų – t.y. TSKP respublikinės organizacijos nuostata (...) Praeityje partokratija, veikdama LKP vardu, padarė daug nusikaltimų lietuvių tautai. Mes neketiname jų švelninti. Žmonių areštai, kalinimas, deportacijos buvo viešai pasmerktos LKP XX suvažiavime (...) Tačiau moralinis spaudimas partijos nariams ne tik neatšlugo, bet dar labiau sustiprėjo. Paradoksalu, bet būtent ekskomunistai dabar aršiausiai puola savanorišką LKP. Naivu galvoti, kad, padėjus partinį bilieta, galima atsisiriboti nuo savo praeities (...) Jau šiandien savo pagrindinėmis nuostatomis mes faktiškai esame socialdemokratinio tipo partijų pusėje (...) Tie 70 tūkstančių, kurie liko su mumis jau ne komforto, o aiškos politinės kovos sąlygomis, supranta savo tikrąją misiją šiandieninės Lietuvos gyvenime (...) Mūsų ateitis neatsiejama nuo Lietuvos, jos sunkumų, rūpesčių bei vilčių". (Tiesa, Nr. 204, 1990. X. 2).

Prieš ir po LKP XX suvažiavimo visoje eilėje LKP CK išleistų dokumentų aiškiai ir nedviprasmiškai pasisakoma už

PLB pareiškimas

Šių metų kovo 31 – balandžio 1 d.d. Washingtone įvyko veiksmų atstovų konferencija, kurioje dalyvavo AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA, JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ,

faktinę arba realią, t.y. tikrą Lietuvos nepriklausomybę.

Mūsų išeivijai reikėtų kitiškai vertinti kalbėtojus iš Lietuvos, kurie tendencingai kaltina dabartinę LKP, nepateikę įrodymų dėl jos tariamo dviveidiškumo ir slaptų užmačių. VLIK'o vadovybė juos perprato anksčiau, negu kiti mūsų veiksniai. O tai yra didelė jos pažanga.

Vytautas Skuodis
1990 m. spalio mėn. 22 d.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ir VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS.

Šios konferencijos metu buvo įsteigta VEIKSNIŲ TARYBA, susidedanti iš visų dalyvavusių organizacijų pirmininkų. Jos prezidiumą

Balys Gaidžiūnas

SELVARTO RUDUO ...

Ruduo.

Toks pat, kaip mano tėviškė –
Krinta lapai ir krinta
Į šaltą rudens žemę,
Kaip žmonės, kad kristų
Sunkios nedalios ištikti.

Ką duočiau, kad vėlei
Seną taką praminti galėčiau
Iki mano senolių kapų,
Kur mama mane vedė už rankos
Atsisveikint su vasaros saule,
Sukalbėt poterį šventą.

Nebėr tos vedančios rankos,
Nei seserų, nei brolių manų.
Visi jie su rudens lapais,
Tik ne vieškeliais mūsų,
O tremtinio kilpą užnėrus
Į mirštančią žemę išėjo.

Viešpati mano,
Tu rudens lapą liepi nuskinti
O kas liepė Sibiro taigoj,
Parkritus ant žemės
Ranką į dangų pakelti
Ir jos nenuleisti numirus.

Sielvarto pilnas ruduo,
Kaip ir visi buvę rudens.
Miršta lapai pageltę,
Miršta į ledą pavirtus gėlė.
Paukštei surikus, kad šalta –
Ji lekia saulės jieškoti svetur.

O mes? Mes ne paukščiai,
Ne rudens lapai
Prieš mirštant spalvom išrašyti.
Mums protėvių vėlės
Ir mirus dar šaukia
Sugrįšt ir ten pasilikti.

turėjo sudaryti PLB ir VLIK-O Valdybų pirmininkai. Veiksnių Taryba apsiėmė derinti išeivijos politinę veiklą, padedant Lietuvos išsilaisvinimui, o prezidiumo pirmininkai turėjo artimai bendradarbiauti ir vadovauti Veiksnių Tarybos darbui.

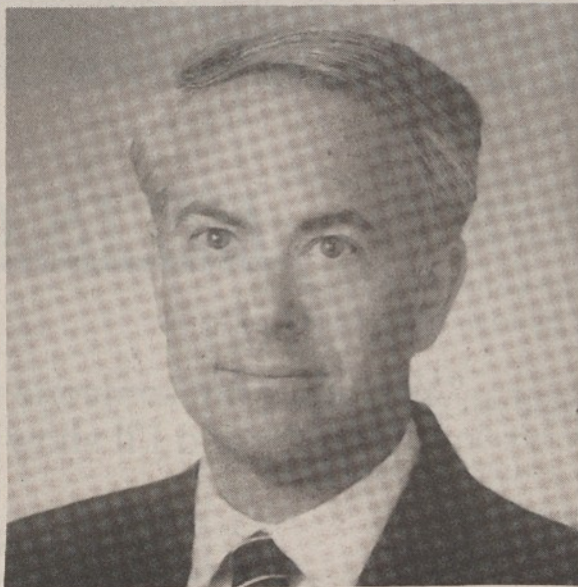
Deja, ligi šiol tokio bendradarbiavimo, vadovavimo ir veiklos derinimo nebuvo. Šių metų balandžio 11 d. – po dešimties dienų nuo veiksmų susitarimo, – VLIK-O pirmininkas įteikė Amerikos Jungtinių Valstybių Prezidentui memorandumą Lietuvos reikalui, nepasitaręs su PLB pirmininku. Nuo tada jis ir toliau veikė savarankiškai, su Veiksnių taryba ir jos kitu ko-pirmininku nesitardamas ir savo veiklos nederindamas. Vykdamas į Lietuvą, VLIK-O pirmininkas taip pat su Veiksnių Taryba nesitarė.

Lietuvoje VLIK-O pirmininkas rodė išskirtinį dėmesį Lietuvos Komunistų Partijai (Tiesa, 1990 rugsėjo 8 d. ir Draugas, 1990 rugsėjo 18 d.). Jis kėlė klausimą ar Aukščiausia Taryba "... dešimčiai atstovauja visų lietuvių (ir išeivijos) dvasiai" (Atgimimas, 1990 rugsėjo 19-26, nr. 37). Jo pasisakymas, kad turės būti renkamas naujas Seimas pagal senosios Konstitucijos principus, gali būti suprastas kaip (Nukelta į 11 psl.)

**Elect
MARK A.
STANTON**
for
JUDGE

Court of Common Pleas
Cuyahoga County

Mark A. Stanton For Judge Committee — Patrick S. Parker, Chairman
Lori A. Wheeler, Treasurer, 1717 Sperry's Forge Trail, Westlake, Ohio 44145

(Atkelta iš 10 psl.)

pitarimas 31 intelektualo "Kreipimuisi į Lietuvos žmones", kur jie kritikavo Aukščiausiąją Tarybą kaip nevertą tautos pasitikėjimo ir siūlė rinkti Atkuriamąjį Seimą.

Jo išreikštas nepasitikėjimas ar Lietuvos institucijos tinkamai panaudos Lietuvai skirtus pinigus (Lietuvos Rytas, 1990 rugsėjo 14 d., Nr. 162) nesiderina su išeivijos veiksmų konferencijos raginimu "... prašyti savo kraštų vyriausybes ir parlamentus pripažinti Lietuvos Vyriausybę ir teikti jai politinę bei ekonominę paramą". Kaip galima prašyti pripažinimo ir paramos iš kitų vyriausybių, jei vienas iš išeivijos veiksmų pats nepasitiki Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą bei Vyriausybę ir atsisako teikti joms savo finansinę paramą?

PLB Valdyba negali priarti tokiems VLIKŲ pirminko pareiškimams: PLB pilnai pasitiki demokratiškai išrinkta Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą ir jos sudaryta Vyriausybę, jas remia politiškai ir finansiniais, kiek tai leidžia jos ištekliai.

O dėl Lietuvos Komunistų Partijos – kiek ją dabar galima ar negalima pasitikėti, ir kiek jai tenka atsakomybės dėl pračties nusikaltimų, – tegul sprendžia Lietuvos žmonės ir jų išrinkti atstovai, be išeivijos veiksmų tarpininkavimo.

PLB Valdyba jaučia pareigą painformuoti visuomenę, kad – VLIKŲ pirminkui nesitariant ir nederinant savo pareiškimų ir veiklos su kitais veiksniais, – Veiksmų Taryba negalėjo veikti ir kad ji dabar neegzistuoja.

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdyba
1990.X.26

Quo vadis

VLIKas?

"Dirva" Nr. 37, 1990 spalio 4 d. persispausdino iš 1990 m. rugsėjo 19-26 d. "Atgimimo" Nr. 37 dr. K. Bobelio pasikalbėjimą, jo Lietuvoje lankymosi progą. Nesiimsiu smulkiau išsiaiškinėti Vliko pirminko pasikalbėjimą su "Atgimimo" bendradarbe Asta Skaisgiryte, bet atkreipsiu "Dirvos" skaitytojų dėmesį tik į vieną kitą būdingesnę jo požymį ir žalą lietuvių tautos dabartinėms, iš sovietinės pavergties išsivadavimo pastangoms.

Dr. K. Bobelis, matyt bandydamas įrodyti Vliko valstybinę prigimtį, prišnekėjo visokių niekų, būtent: kad ir šiandieną tebegaliojanti 1944 m. vasario 16 d. Vliko steigiamoji deklaracija, kad Vokietijoje Vliką atsteigę spėjusieji emigruoti (asmens), kad ir dabar Vlikas vadovaujasis pagal

1922 m. konstituciją patvirtintaisiais nuostatais.

Iš tikrųjų Vliko 1944 m. vasario 16 d. deklaraciją jau 1945 m. liepos 3 d. Wuerzburgė sumaitojo, ir praktiškai panaikino, kaip dr. K. Bobelis juos vadina "spėjusieji emigruoti". Vliką sudaranti grupių atstovai. (Vliko pirminkas dar per anksti juo suemigrantino).

Vlikinis Wuerzburgo protokolas pakenkė Lietuvos valstybės tęstinumui, išmesdamas nepriklausomos Lietuvos Respublikos paskutinįją konstituciją (ir po 45 metų Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, priėmusi Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo 1990 m. kovo 11 d. aktą, nutarė "Atnaujinti 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Konstitucijos veikimą, visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ..."). Jis "įgalino" Vliką: a) išleisti laikinuosius valstybės konstitucijos nuostatus, pagal kuriuos būsianti valdoma išlaisvinta Lietuva, b) kontroliuoti laikinosios Lietuvos vyriausybės darbą ir nustatyti jos politikos liniją, c) paruošti seimo rinkimų įstatymo projektą.

Tačiau Vlikas nė vieno šių uždavinių nė nebandė vykdyti: vieniams nebuvo reikiamų politinių sąlygų, kiti prasmego jo ginčuose – iš pradžių su Lietuvos diplomatinė tarnyba, o vėliau su Lietuvių bendruomene. Dabar gi vienus tų uždavinių jau yra įvykdžiusi, kitus įpusėjusi, trečius pradėjusi – kaip ir buvo galima tikėtis, – pati lietuvių tautos demokratiškai išrinktoji Lietuvos Respublikos valdžia.

Lietuvoje sutarė Vliko pirminę prigimtį išeivystėje nuolat kito ir vis labiau blanko: šešis kartus keista organizacinė sąranga, bandant prisitaikyti prie emigracinių sąlygų; sandaron įjungtos net jau išeivystėje įsisteigusios grupės; pritrūkę Lietuvos piliečių pagrindinei pareigybei (šiandien turbūt nebėra nė vieno Lietuvos piliečio Vliko valdomuosiuose organuose).

Dr. K. Bobelio užuominos išduoda jo ienų sūkį: jau atgyventą 'wuerzburginę ginkluotę', būtent: sakoma – "Girdėjau apie konstitucinius pokyčius Lietuvoje" (nuostabus atsilikimas nuo Lietuvos įvykių!), "Dar per anksti!" (tatai tvirtino ir Michail Sergejevič Gorbačevs, šį sausį lankydams Lietuvoje), "Kuomet Lietuva atstatys valstybingumą ir išrinks laisvą Seimą, jis galės keisti Konstituciją šių laikų dvasia" (tą pat sako ir ir Lietuvos išsivadavimo pastangas skaldantieji atskalūnai ir Lietuvos nepriklausomybės priešai).

Toliau dr. K. Bobelis pabarsto po Vliko kojų nepagrįstų pagyrų, netiesos, teisinės nuovokos, kaip va: kad

Landsbergio triumfas Paryžiuje

Š.m. spalio 11-14 d.d. Paryžiuje lankėsi Vytautas Landsbergis, Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Pirmininkas, lydimas patarėjų S. Adomavičiaus, R. Bogdano ir sekretoriaus A. Graurogo. Jo atvykimas buvo susijęs su Socialinės Istorijos Instituto organizuo- tu pokalbiu 1990 m. spalio 11 d. Europos Namuose Paryžiuje. Pakvietimuose buvo pažymėta, kad pokalbis vyks dalyvaujant Lietuvos Respublikos prezidentui Vytautui Landsbergiui.

Aerodrome V. Landsbergis spalio 11 d. sutiko Prancūzijos vyriausybės vardu Protokolo pareigūnas, o svečio dispozijai jo vizito metu Paryžiuje buvo duoti du šarvuoti limuzinai su policijos palyda, kaip tai daroma lankantis svetimų valstybių galvoms ar ministeriams pirminkams. Tiesiai iš aerodromo V. Landsbergis vyko į Prezidentūrą, kur jį lydima Ričardo Bačkio, Lietuvos Respublikos Atstovo Paryžiuje, priėmė Prezidentas François Mitterrand. Prezidentas Mitterrand priėmė V. Landsbergį labai maloniai ir pasikalbėjimas vyko konkrečia ir pozityvia prasme, užtrukęs apie 45 minutes.

Sekančią dieną, spalio 12 d. Prezidentas V. Landsbergis, taip pat lydimas Ričardo Bačkio, buvo priimtas Prancūzijos Ministerio Pirminko Michel Rocard, Užsienių Reikalų Ministerio Roland Dumas ir Parlamento Pirminko Laurent Fabius. Pasikalbėjimai vyko konkrečiais klausimais ir buvo labai pozityvūs. Po to, V. Landsbergis su R. Bačkiu turėjo pasikalbėjimą su įsikūrusiu Par-

"po 1944 m. Vlikas buvęs vienintelė politinė ir rezistencinė vyriausybė egzilyje, išlaikiusi Lietuvos Respublikos tęstinumą" (kurgi pasidėjo Lietuvos diplomatinė tarnyba?), kad "Vakarai Vliką pripažinę" (kurios valstybės, kada, koku būdu?), kad dar "turėsias būti renkamas naujas Seimas, pagal senosios Konstitucijos principus" (Kurios 'senosios' konstitucijos? Nepriklausoma Lietuva juk atgyveno penkias konstitucijas) ir t.t. ir t.t.

Dr. K. Bobelio toks pasikalbėjimo lygmuo atšviečia Vilko pirminko kvalifikacijas. Bet jo kurstomas užmojis – nepaisant kas jį akstintų (garbės geismas, patalika dabartinei Amerikos administracijai ar tik politinės nuotokos stiga), – skaldo lietuvių tautos išsivadavimo iš sovietinės pajungties pastangas.

Bronius Nemickas

Interview

(Photo « le Parisien » J.-F. Roussier.)

Le président Landsbergis : « Koweït, Lituanie même combat »

Le président lituanien Vytautas Landsbergis s'est rendu directement à l'Elysée, hier après-midi, pour y rencontrer le président Mitterrand. Ce matin, il jouera du piano chez des amis avant de discuter avec Michel Rocard. Sa première interview a été pour « le Parisien » : il établit un parallèle entre la situation du Koweït et celle de la Lituanie.

Lietuvos respublikos prezidentas Vytautas Landsbergis, viešėdamas Paryžiuje, turėjo pasikalbėjimą su prancūzų spauda.

lamente ir Senate Baltijos valstybių draugingumo grupių pirmūnais. Visi priėmusieji V. Landsbergį labai gerai susipažinę Lietuvos reikalais ir todėl pasikalbėjimai buvo labai pozityvūs.

Prezidento V. Landsbergio programa, parengta Ričardo Bačkio, buvo labai gausi ir šalia oficialių pasimatymų Lietuvos Prezidentas pasirodė Televizijoje, davė daugeliui dienraščių, žurnalų korespondentų interview, turėjo pasikalbėjimą su prof. G. Matorė, sukviettais profesorais, nariais Lietuvių Tautos Gynimo Komiteto, daly-

vavo prel. J. Petrošiaus Lietuvių Katalikų Misijos Direktoriaus šv. mišiose spalio 13d. ir po to pobūvyje su Lietuvių Bendruomene Paryžiuje.

Spalio 14 d. Prezidentas Landsbergis su savo palydovais išvyko Lietuvon.

Reikia tikėtis, kad ir kitos valstybės parodys panašią atodairą ir laikyseną Lietuvos atžvilgiu, kas palengvins Lietuvos nepriklausomybės realų pripažinimą.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

Meilė iš ketvirto žvilgsnio *Vladas Vijeikis*

Būna atsitikimų, kada bemašydama puodą su verdama bulviene, moterėlė, neturėdama per daug ką svarbaus pasakyti, paklausia:

– Ar tu mane myli?

Vyras, kuris laukia bulvienės, igijęs keliolikos metų dresūrą, žino kaip atsakyti.

– Žinoma, kad myliu.

– O kada tu mane pamilai?

Čia labai keblus klausimas, bet vyriokas žino, kad negali gyventi vien tik bulvienės kvapu, tad švelniai sako:

– Pirmą kartą, kada tave pamačiau.

Vyras nujaučia, kad kito kio atsakymo atveju bulvienė bus pilama ne į lėkštę, bet ant jo galvos. Taigi, šeimoje išviespatauja šventiška ramybė, trukdoma tik kunkuliuojančios bulvienės garsų.

Tikrumoje vyras jau senai užmiršo, kaip atsitiko, kad atsirado prie altoriaus ir kas suvedė juos laimingam šeimyniniam gyvenimui. Bet tai jau senoje praetyje.

Dabar šie reikalai vystosi visiškai kitaip. Girdėta, kad gyvenimo draugė surandama kompiuterių pagelba. Čia daug patikimesnis reikalas,

negu draugų, piršlių ir kitų neatsakomųjų individų įkalbinėjimai. Kompiuteris išdės viską kaip ant delno. Bet yra dar vienas kitas, kurie ieškodami gyvenimo draugės, griebiasi pasenusių priemonių. Skelbiasi laikraštyje.

Štai skaitau. "Noriu susipažinti su malonia, nerūkančia moterim. Jaunesnė negu 43 m. aukštesnė negu 5 pėdos 5 coliai. Esu europietis. Mano ūgis: 6 pėdos 3 coliai, 229 svarai. Mano adresas...

Atrodo, kad skelbėjas stipriai rūkantis, kad ieško nerūkančios. Atidžiai numatęs ateitį. Kai du ims dūmus pūsti, tai gali imti antiduminės sirenos veikti. O kaip žinoti ar ji rūko ar ne? Moterys moka apsimesti ir pakentėti reikalui esant.

Tad jaunikaitis sutikęs į skelbimą atsiliepusią, sako:

– Papūsk.

Pauostęs burbtelia.

– Dūmų kvapo nėra, bet skačium kaip bravoras atsi-duodi.

– Apie skačių nebuvo sakyta. Tik apie rūkymą. – labai logiškai pareiškia kandidatė.

– O dabar pamatuosim. 5 pėdos ir 5 coliai. Minimumas, bet gal reikės sutikti. Bet kas čia po tavo papėdė-

mis? Vaje! Nagi visas colis kartono prilipinta. Tad čia tik 5 pėdos ir 4 coliai. Netinki.

Čia mergina puolasi į ašaras. Tai moterėlių paskutinis ginklas, bet jaunikaitis nesužadinas. Turi būti 5 pėdos ir 5 coliai. Nemažiau. Nuo čia tik prasideda meilė.

Beieškąs gyvenimo draugės, atrodo bus labai nepatyręs moterų vertinimo srityje. Maloni sugeba būti kiekviena, kuri desperatiškai nori ištekti. Po vestuvių sužinosi. O kaip apie svorį ir kitas išmieras? Amerikoje įprasta moteris matuoti per tris vietas. Krūtine, juosmenį ir kas žemiau. O šitas europietis atrodo nežino matavimo tradicijų. Užmiršo taip pat nurodyti ar nori šviesiaplaukės ar tamsiaplaukės. Bet čia smulkmena. Galima nudažyti reikiama spalva.

Pats ieškantis labai neapdairiai pasielgė nepaskelbdamas savo ekonominės vertės.

Ugis, svarai, merginoms antrečiai reikalai. Kiek tu vertas? Ar galėsi man nupirkti vieną kitą minką? Ar nuveši atostogų į Havajus? Ar nupirksi keletą papuošalėlių į kuriuos žiūrėdamos mano draugės žaliuotų iš pavydo?

Bet dovanokime jam. Jis europietis ir dar nežino, kad

jo 229 svarai neturi vertės. kalakutas kainuoja \$1.21 už svarą.

Tai štai jums moderniška meilė iš ketvirto žvilgsnio. Nerūkymas, malonumas, ūgis, amžius.

Skaitykite ir platinkite

DIRVA

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

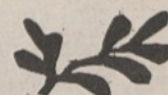
RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

Mums rašo

"Raudonas Vabalas"

Su įdomumu perskaičiau prisiminimus / komentarus apie Vytautą Sirijos Girą Dirvos "Iš kitos pusės" skyriuje (š.m. rugsėjo 20 d.). Gira buvo artimas mano brolio draugas.

Noriu patikslinti, kad 'raudonojo vabalo' eilėraštyje nebuvo kalbama apie vokiečių tanką. Tuo metu Hitleris dar nebuvo atėjęs į valdžią ir Vokietijos militarizacija dar nebuvo prasidėjusi.

To eilėraščio pirmas posmelis jau tada man taip įstrigo į galvą, kad dar ir šandien prisimenu:

Atremti priešui neužtenka

Pasislėpt už granito gabalo.

Reikia pavartoti tanką

Sutriuškint raudonam vabalui.

Su geriausia linkėjimais,

Vytautas Milukas

Plainview, NY

P.S. Vytautui Sirijos Girai bus tikrai malonu paaiškėjus, kad ir po 50 metų jį kai kas tebemoka atmintinai! Ir tai jam dabar visai nežalanga, o gali būti net naudinga, keičiantis laikams ir pažiūroms.

Milukas teisus. Hitleris tada dar nebuvo valdžioje, bet tikrai kylanti politinė žvaigždė, kurios partija 1930 m. buvo antra didumu Reichstage. Eilėraštis liudija aplinkos įtaką į 8-tos klasės gimnazisto galvojimą Ačiū.

(vm)

Pfeifer for Attorney General

The American Nationalities Movement has endorsed PAUL E. PFEIFER for Attorney General.

Senator PFEIFER is a third generation American of ethnic heritage, and a member of Greater Beneficial Union of Pittsburgh, a Fraternal Organization.

PAUL PFEIFER HAS SERVED IN THE OHIO SENATE for 14 years. He is a former Asst. Attorney General, a former Asst. County Prosecutor and has over 20 years courtroom experience.

PAUL PFEIFER was born and raised on his family's livestock and dairy farm. Today, he owns and operates a small livestock farm in Bucyrus, Ohio.

More than any other legislator of the past decade, Senator PAUL PFEIFER has made a mark on Ohio's criminal code. As chairman of the Senate's powerful Judiciary Committee, for eight of the last ten years, he has led the charge that created tough, mandatory sentences for violent criminals, re-enacted Ohio's death penalty, launched the nation's second largest prison construction program, and established the state's Organized Crime Commission.

Senator PAUL PFEIFFER holds to the values we all share, those of God, Family and Country.

Please vote on November 6th, and please vote for PAUL PFEIFER FOR Attorney General.

Paid for by the Committee for Paul E. Pfeifer
Sandra Messer, Treasurer. 8 East Broad Street, Columbus, Ohio 43215

VANAGAIČIO KŪRINIŲ KONCERTAS

Antanas Juodvalkis

Antanas Vanagaitis gimė 1890. V. 19 d. Šakių aps., Lietuvoje, okupuotoje carinės Rusijos, mirė 1949. III. 10 d. Chicagoje. Tai nepaprastas ir nepakartojamas dešimties talentų žmogus. Jis buvo ir kompozitorius, ir dirigentas, ir aktorius, ir režisierius, ir dainininkas, ir chorų organizatorius, ir rašytojas, ir žurnalistas, ir redaktorius, ir lietuviškų radijo laidų – Margučio steigėjas bei programos vedėjas.

A. Vanagaičio šimtinio gimtadienio minėjimas įvyko š.m. kovo 11 d., o jo kūrinių koncertas – spalio 20 d. Jaunimo centre. Ir vieną ir antrą įvykį suorganizavo Margučio dabartinis vedėjas Petras Petrulis. Dalyvavę A. Vanagaičio šimtinio gimtadienio minėjime 1990 m. kovo 11 d., prisiminkime iš Vilniaus atėjusią nepaprastą žinią, kad Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Kiek tada buvo parodyta džiaugsmo ir entuziazmo!

Šiometiniame A. Vanagaičio kūrinių koncerte staigmenų nebuvo, nebent tik, kad Jaunimo centro salės nepajėgėme užpildyti. Koncertą pradėjo P. Petrutis, supažindinęs klausytojus su A. Vanagaičio gyvenimu, veikla ir darbais, o programai vesti pakvietė Vladą Vijeikį, taip pat daugelio talentų žmogų.

VI. Vijeikis, programos įtarpose, rimtai ar humoristiniai ryškino A. Vanagaičio veiklą senosios lietuvių išeivijos tarpe. Programoje buvo tik A. Vanagaičio kūryba,

skirta solistams ir chorams. Programą pradėjo solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, padainavusi "Aš bijau pasakyti", "Rods parpulčiau" ir "Dobilėlis". Po jos į sceną išėjo solistas Jonas Vaznelis ir padainavo tik porą kūrinių: "Beržą" ir "Dzūkų kraštą". Abu solistai klausytojų buvo labai šiltai sutikti, karštai paplota ir tikėtasi juos išvysti antroje koncerto dalyje, bet deja...

Pirmąją koncerto dalį užbaigė pianistas Manigirdas Motiekaitis, paskambinęs A. Vanagaičio kompozicijų pyne.

Vladas Vijeikis, ilgametis Margučio bičiulis, komp. Antano Vanagaičio kūrinių koncerte atlieka programos koordinatoriaus pareigas. J. Tamulaičio nuotr.

Minint komp. Antano Vanagaičio gimimo 100-čio sukaktį Chicagoje, Margutis surengė Vanagaičio kūrinių koncertą. Nuotraukoje programos atlikėjai. Iš kairės: gėles įteikusi Rita Likanderytė, dirigentas Darius Polikaitis, pianistas Manigirdas Motiekaitis, sol. Algirdas Brazis, sol. Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, sol. Jonas Vaznelis ir Dainavos ansamblio nariai. Jono Tamulaičio nuotr.

Antroje koncerto dalyje pasirodė solistas veteranas, baritonas Algirdas Brazis, asmeniškai pažinęs kompozitorių A. Vanagaitį. Iprastu jam būdingumu, A. Brazis padainavo "Litai", "Stasys" ir "Dul dul dudele", sulaukęs karštų katučių.

Solistė Audronė Gaižiūnienė ir solistas Algirdas Brazis duetu sudainavo "Dainuok man dainą", "Naktis svajonėm papuošta" ir "Plaukia Nemunėlis".

A. Vanagaitis būtų nepilnas, jei nebūtų buvę atlikta jo keli gabalėliai skirti chorams. Chicago lietuvių DAINAVOS ansamblis, diriguojamas jauno muziko Dariaus Polikaičio, atliko šiuos kūrinius: Vilnius, Malda, Molio uzbonas (net turėjo kartoti), Laisvės varpas ir Vėjužėlis. Dainavos choras sulaukė ypatingai šiltos reakcijos, nes yra atjaunėjęs ir gerai skambėjo. Būdinga, kad šiame chore jaunąjį diri-

gentą remia visa šeima – 6 asmenys.

Koncertas užsklęstas visiems – chorui, solistams ir publikai – sudainavus Lietuvą brangi. Solistams ir chorui akomponavo muzikas Manigirdas Motiekaitis.

Margučio vedėjas Petras Petrutis padėjo visiems talkininkams, dalyviams, programos išpildytojams, rėmėjams ir abu su VI. Vijeikiu įbogino Dainavai skirtą krepšį gėlių, solistei Audronei įteikė rožių puokštę, o vyrams prisegė po gvazdiką.

Po koncerto, publika ir programos atlikėjai pasivaišino ir pabendravo kavinėje.

P. Petručio pranešimu, Chicagoje ir Lemonte tą savaitgalį (X. 19-22 d.d.) įvyko 15 renginių, įskaitant ir tris ansamblius iš Lietuvos. Ne nuostabu, kad salės nebuvo pilnai užpildytos, nes saujelė nuolatinių lankytojų ir pavargo, ir išsipompavo iš "žaliukų". Ir vėl prašosi didesnės koordinacijos, nes ir rengėjams ir programų atlikėjams yra maloniau ir pelningiau, kai salės yra pilnos.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVEJIMĄ.
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsi-kimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Balys Auginas

MĖNESIENOS SONATA

Šviesi epitafija
Poetui Antanui Gustaičiui

ČIA – užšalusio laiko upėj,
Smėlio laikrodžiai senka ir senka --
Žvaigždžių kregždės medžiuose tupi --
Išsisi Dainiaus Širdis
Lyg užmigusi slanka --

Čia poterius barsto kretinti tuopa,
Maldingai į dangų iškėlus rankas,
Ir vėjas žvaigždžių maldas berenkas,
Praskleidžia žvaigždėto debesio lopą
Į dangaus karalystės lankas --

Išsisi Dainiaus Širdis šaltam guoly,
Be ugnies, be giesmių po velėna --
Pilnatis – lyg išblyškus vienuolė --
Jį užkloja drungna mėnesiena:
Tyli Dainiaus širdis --
Ji negali, lyg paukštė pragysti --

Ant kapų, mėnesienos sonatoj,
Meldžias mūza, rimuodama skausmą:
– Tave žemė užklojo, ne metai,
– Tavo širdį – varpo sudužusio – gausmą
Skelbs eilėraščiai, likę našlaičiais --

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

"Šviesos" ansamblui apleidžiant Clevelandą ...

V. Bacevičiaus nuotr.

FOJE KONCERTAS

Lietuvos jaunimo muzikos grupė "Fojė" koncertuos Clevelande lapkričio 2, penktadienį, 8:30 val. vakare, Euclid High School auditorijoje, East 222 gatvėje.

Su "Fojė" grupe kartu pasirodys clevelandietis dainininkas Ričardas Dautartas ir

jo roko grupė "Richard Joseph and the Affair" – tai bus vienintelis šių grupių koncertas Clevelande.

Chicagoje prie jų prisijungus Dariaus Polikaičio orkestrui, šie trys vienetai pradės savo koncertų seriją po visą Ameriką.

I Clevelando koncertą bilietai parduodami prie įėjimo. Informaciją teikia Ričardas Dautartas tel. 461-4860 ir Vita Aukštuolienė, tel. 449-3499.

Visi labai kviečiami koncerte dalyvauti. (jst)

Juozas Milonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

1990 M. KELIONĖS**NIUJORKAS—RYGA**

Ten ir atgal \$795 (tik už kelionę lėktuvu)

*Skrydžiai tiesiai į Rygą iš JFK per Helsinkį

*Skrydžiai kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį

*Specialios kainos nuo spalio 1, 1990 iki kovo 31, 1991

*\$16 „U.S. taxes“ nepriskaičiuota.

KELEIVIAM SU IŠKVIETIM AIS

BALTIC TOURS siūlo specialias lėktuvo kainas keleiviams vykstantiems su asmeniškais iškvietais. Kvietėjas jus pasitiks Rygoje. Jei reikės, parūpinsim transportaciją.

LAN KANTIS LIETUVOJE

Už žemas kainas galite apsisotiti Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos viešbučiuose vienai arba dviem savaitėm.

HELSINKIS

Grijtant, oro linijų kelias reikalauja praleisti vieną naktį Helsinkyje. Susisiekimas, pusryčiai, apgyvendinimas — keturių žvaigždžių Vaakuna viešbutyje; \$75 asmeniui dviese viename kambaryje. Atskiras kambarys \$109.

KELIONES SU Palydovais**KALĖDOS IR N. METAI LIETUVOJE**

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1225 \$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko

Gruodžio 22–5 sausio 5, 1991 \$1,999.00 iš Čikagos

Vienam asm. kamb. + \$219.00

N. METAI LIETUVOJE

15 dienų kelionė, 11 dienų Lietuvoje, 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Oro linija — FINNAIR

Kelionė # 1280 \$1,799.00 iš Bostono ir Niujorko

Gruodžio 29–sausio 12, 1991 \$1,999.00 iš Čikagos

Vienam asm. kamb. + \$219.00

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais–ketvirtadieniais nuo 9:00–4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00–6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00–3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00–12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai**Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:**

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,

Namu Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaides (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

KALĖDOS LIETUVOJE

Norintiems praleisti Kalėdų šventes Lietuvoje, siūloma kelionė į Lietuvą nuo gruodžio 21 iki sausio 6 d. Galima užsisakyti tik skrydį arba kelionę su pilnu tūru. Skridimas su Skandinavijos oro linija-SAS. Dėl informacijos skambinkite: Ingridai Bublionei (216) 486-8692.

PENSININKAMS

Clevelando lietuvių pensininkų klubo susirinkimas įvyks š.m. lapkričio 7d. 2 val. po piet, Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Visi pensininkai, susimo kėję 1990 metų nario mokesčių, gaus tradicinius Padėkos

Dalis OLGD susirinkimo dalyvių. Sėdi: J. Stankaitienė, A. Maurutienė, R. Ramanauskienė, B. Skriskienė ir K. Sturgienė. Stovi: J. Stankaitis, kun. G. Kijauskas, p. Šontienė ir T. Brazaitytė. R. Degesienės nuotr.

Dienos pietus veltui.

O pensininkams nario mokesčio nesumokėjusiems ir svečiams pietūs kainuos 5 doleriai.

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

Skautės A. Bublytė ir S. Freudenbergaitė įteikia "Šviesos" ansamblių gėles
V. Bacevičiaus nuotr.

LB APYGARDOS SUAŽIAVIMAS

Lapkričio mėn. 18 d. 12 val. Clevelande Lietuvių Namuose šaukiamas L.B. Ohio Apygardos suvažiavimas kviečiami apygardos valdybos nariai, apylinkių atstovai ir visuomenė. Bus aptarta Apygardai priklausančių apylinkių veikla ir ateityje numatomi darbai. Dėl informacijų kreiptis pas apygardos pirmininką Kazį Žiedonį tel. (216) 944-8058.

RON SUSTER Į OHIO VALSTIJOS ATSTOVUS!

RON SUSTER visą laiką gyveno ir dirbo Ohio šiaurės rytų rajone. Baigęs aukštąjį mokslą RON SUSTER dirbo Clevelando miesto valdyboje eidamas teisių direktoriaus pavaduotojo pareigas. Čia jis dirbo mero Ralph Locher valdyboje. Savo advokatūros įstaigą jis atidarė 1967 metais 185 gatvėje.

Šalia tiesioginio darbo aktyviai veikia keliolikos tautinių organizacijų. Jis didžiuojasi savo tautine kilme ir stengiasi ją išlaikyti padėdamas ir kitom tautybėm klestėti.

Savo pažiūra į valdžią jis konservatorius ir kovoja už ribotą valdžios vaidmenį piliečių gyvenime. Būdamas apskrities prokuroru jis kovojo už griežtesnius įstatymus ir nuteistų kriminalistų ilgesnį kalėjimo terminą. R.

SUSTER pasiryžęs griežtai kovoti su nusikaltimais. Savo darbų pagrindiniu siekiu jis taip pat laiko ekonominę plėtotę bei darbų suradimo.

Šiems tikslams atsiekti jis tikisi pritarimo ir pagelbos iš lietuvių bendruomenės. (ib)

ŠV. JURGIO PARAPIJOS MINI-FESTIVALIS

Š.m. lapkričio 11 d. sekmadienį, nuo 11:30 val. ryto iki 4:00 val. p.p. mūsų parapijoje bus metinis festivalis, ir loterija. Kviečiame visus parapijiečius ir jų draugus dalyvauti šioje mūsų šventėje ir paremti mūsų pastangas sutelkti lėšas mūsų parapijos veiklai. Bus suaugusiems ir vaikams žaidimai, skanus pietūs (\$ 6.00) ir proga praleisti linksmą ir turtingą popietę su draugais.

• **DR. ELENA ČEICHINĖ** kalbės sveikatos reikalais lapkričio 6 d. 2 val. p.p. LB socialinio skyriaus vyresniųjų popietėje, Dievo Motinos parapijos svetainėje. Įėjimas iš Marcella Rd. Visi kviečiami atvykti pasiklausyti pasikaitos.

• **ALBINAS KARSO-KAS** praneša, kad nuo spalio mėn. pasitraukė iš Vasario 16 gimnazijos aukų rinkėjo pareigų, aukotojų sarašą perdavęs Žalgirio šaulių kuopos valdybai. Visiems aukojusiems jis nuoširdžiai dėkoja.

VLIKO SEIMAS

Lapkričio 2-4 dienomis įvyksta Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas Clevelande. Seimas pradedamas penktadienį, lapkr. 2, Lietuvių namuose, 877 E. 185 St. seimo atstovų ir visuomenės susitikimu – pokalbiais ir vaišėmis. Pradžia 7 val. vak.

ŠEŠTADIENI, lapkričio 3, 9 val. ryto Seimo atstovų ir svečių registracija **QUALITY INN** viešbutyje, 28600 Ridgehills Dr., Wickliffe, Ohio. (Tel. 1-800-752-2582 arba 1-216-585-0600).

10 val. r. pirmojo posėdžio darbotvarkė: po Seimui rengti komiteto pirm. Vytauto Jokubaičio žodžio, Seimą atidaro Vliko pirm. dr. Kazys Bobelis. Kun. Gedimino Kijausko S.J., invokacija. Prezidiumo ir komisijų rinkimai. Sveikinimai.

PRANEŠIMAI: Vliko Tarybos pirm. Jono Jurkūno, valdybos pirm. dr. Kazio Bobelio ir Vliko kraštų igaliojinių, Tautos Fondo tarybos pirm. Jurgio Valaičio ir Tautos Fondo valdybos pirm. Juozo Giedraičio. Klausimai ir diskusijos.

12:30 val. p.p. – 2 val. – pietų pertrauka.

2:15 val. p.p. antrajame posėdyje kalba **LIETUVOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS** nariai: solistė Nijolė Ambrozaitytė, buv. Sibiro tremtinė ir Egidijus Klumbys, Lietuvos Krikščionių demokratų partijos pirm. **DR. DOMO KRIVICKO PASKAITA**: "Demokratizacijos procesas Lietuvoje ir Vlikas". Diskusijos. Komisijų posėdžiai baigiasi 5:30 val. vak.

7 val. vak. Lietuvių namuose kokteiliai. 8 val. vak. iškilminga vakarienė ir solistės **ALDONOS STEMPUŽIENĖS KONCERTAS**. Akompaniatorė muz. Danutė Liaubienė. Dr. K. Bobelio žodis.

Vakarienės – koncerto pakvietimai po 17.50 dol. užsisakomi pas Jadvygą Budrienę, tel. 486-3912, Jurgį Malskį, tel. 486-9165 ir Kazį Žiedonį, 944-8058. Transportacijos reikalais prašoma skambinti dr. Vytautui Mauručiu, tel. (216) 256-1383, (8450 Bridel Horse Tr., Kirtland, Ohio 44026).

SEKMADIENI lapkričio 4, 10 val. ryto pamaldos Dievo Motinos šventovėje, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio, 44119. Šv. Mišias aukoja ir pamokslą sako kun. Gediminas Kijauskas, S.J. Gieda solistė Nijolė Ambrozaitytė.

12 val. Lietuvių namuose tretysis – baigiamasis posėdis: Seimo nutarimai ir balsavimai, rezoliucijos ir dr. K. Bobelio uždaramasis žodis.

Seimui rengti komiteto

Dr. V. Maurutis įteikia kun. Gediminui Kijauskui Ohio lietuvių gydytojų draugijos kultūrinę premiją. V. Bacevičiaus nuotr.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinė premija

Š.m. spalio 21 d., sekmadienį, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija turėjo savo metinį susirinkimą Čiurlionio kambaryje Lietuvių Namuose. Mažas bet entuziastiškas būrelis gydytojų, žmonių ir svečių praleido skanūs pietus kartu su Draugijos 34tosios kultūrinės premijos laureatu kun. Gediminu Kijausku.

Sekretorius dr. Algis Skrinksa perskaitė oficialų Draugijos premijos paskirimo aktą, o išdėstė dr. Vytautas Maurutis įteikė 1000 dol. čekį. Pirmininkas dr. Dainius Degesys perskaitė trumpą laureato gyvenimo apybraižą: Kun. G. Kijauskas, dar būdamas 14-kos metų berniuku, pasitraukė iš Lietuvos su tėvais į Vokietiją 1944 metais. Būdamas dvidešimties metų amžiaus, atvyko į JAV-bes ir tuoj pat įstojo į jėzuitus. Jis įsigijo filosofijos magistro laipsnį 1956 metais. Kunigu pašventas 1960 m. birželio 18 dieną. Studijas gilino Belgijoje. Baigęs studijas dirbo su jaunimu. Nuo 1967 – 1977 m. buvo Lietuvių jezuitų provinciolas. Rugpjūčio 24 d. 1974 m. buvo paskirtas Clevelando Dievo motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebonu. Jo rūpesčiu parapija klesti: minėjimai, vakarėnės, kultūriniai bei religiniai renginiai ir sekmadieninės kavutės. Jo dėka Clevelando parapija yra viena iš pirmaujančių lietuvių parapijų išėjimoje.

Pats laureatas tarė trumpą padėkos žodį. Jis pagyrė OLGD-jos pastangas remti visokeriopą kūrybą, kad Lietuvių išėjimoje veikli

pirm. Vytautas Jokūbaitis pasiekiamas tel. (216)481-7161 (3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117).

Visi maloniai kviečiami dalyvauti Vliko seimo renginiuose.

**SEIMUI RENGTI
KOMITETAS**

Dr. Dainius Degesys kalba OLGD susirinkime. V. Bacevičiaus nuotr.

tautos dalimi. O jei parapija klesti tai dėka visų veiklos darbuotojų ir parapijiečių.

Dainius Degesys

• **DR. JONAS MAČIULIS**, Lakewood, Ohio, spalio 15 d. mirė nuo širdies smūgio. Nuliūdime liko žmona Arnhilde, dukros Rūta ir Dalia bei kiti artimieji.

Velionis, nuo atvykimo į Clevelandą skaitė Dirvą, priklauso Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijai bei kitoms lietuvių organizacijoms.

Palaidotas spalio 18 d. Lakewood kapinėse. Dirva reiškia užuojautą šeimai.

PARENGIMAI

• **LAPKRIČIO 2-4**, Vliko seimas Clevelande.

• **LAPKRIČIO 10-11**, Balso Centro valdybos ir direktorių suvažiavimas Lietuvių Namuose Clevelande.

• **LAPKRIČIO 11, 11:30 val.** Šv. Jurgio parapijos tradicinis Mini-festivalis parapijos salėje.

• **LAPKRIČIO 18, 12 val.** Clevelando Lietuvių Namuose Ohio Lietuvių Bendruomenės Apygardos suvažiavimas.

• **GRUODŽIO 1**, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• **GRUODŽIO 1**, "Medus", populiarios muzikos vienetas iš Lietuvos, koncertuos Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia sporto klubas "Žaibas".

• **GRUODŽIO 24, 9:30 val.** bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

1991:

• **VASARIO 9**, Pilėnų skautų t.n. tradicinis "Blynų balius". Rengia Pilėnų t.n. skautų tėvų komitetas.

• **KOVO 17**, Skautijos rengiama Kaziuko Mugė.

RE-ELECT THE EXPERIENCED LEADER

RON SUSTER
OUR STATE REPRESENTATIVE

SOLID ROOTS IN THE COMMUNITY

- Lifetime Resident of 19th District
- Married to Patricia (Hocavar); 3 children, Jennifer, Joseph and Michael
- Neighborhood Law Practice
- Vice Chairman, Catholic Charities Corp.
- Leadership Cleveland

RON SUSTER WORKED CLOSELY WITH PROBATE JUDGES JOHN DONNELLY AND FRANCIS TALTY REFORMING OHIO'S GUARDIANSHIP LAWS.

QUALITY EDUCATION

- St. Joseph High
- Western Reserve University, B.A.
- Case Western Reserve Law School, J.D.

UNMATCHED EXPERIENCE

- Ohio House of Representatives Chairman, Ethics Committee;
- Chairman, Civil and Commercial Law Committee;
- Chairman, Financial Institutions Committee;
- Vice Chairman, Judiciary Committee
- Assistant Ohio Attorney General
- Assistant County Prosecutor
- Assistant Cleveland Law Director
- Highland Heights Law Director Prosecutor
- Vice President and General Counsel, Greater Cleveland Safety Council

PAID FOR BY: FRIENDS OF RON SUSTER, JOHN KOWAC, CO-CHAIRMAN, 18510 UNDERWOOD AVE. CLEVELAND, OHIO 44119

DIRVA

ATSIPRAŠOME ...

Dirvoje Nr. 40 (5 psl.) po Stasio Santvaro naujos poezijos rinktinės "Saulėleidžio sonetai" viršelio nuotrauka, piešta dail. Vytauto Dilbos, per klaidą atspausdinome Balio Augino eilėraščių "Balta akimirka" iš spaudai paruošto rinkinio "Sietynas ant sniego".

Atsiprašome abiejų poetų – Stasio Santvaro ir Balio Augino, – dėl šios tikrai nemalonios klaidos.

DIRVA

• **A.A. ALEKSO SILIŪNO** 10 metų mirties sukakčiai atžymėti, Ona Siliūnienė ir vaikai, atsiuntė auką 200 dol. Dirvai švenčiant deimantinę sukaktį, linkėdami dar ilgus metus gyvuoti.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **NEW YORKO NEOLITUANAI** lapkričio 17 d. paminės Korp. Neo-Lithuania sukaktį pamaldomis 11 val. pranciškonų koplyčioje ir po to kavute Kultūros židinyje.

Šv. mišias atnašaus kun. L. Andriekus.

IGALIOVINĖ SVIETIMO SRITYJE

Vaiva V. Vėbraitė priėmė Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministro Dariaus Kuolio š.m. rugsėjo 20 d. kvietimą, būti koordinatorė JAV pagalbai Lietuvos švietimo srityje.

Pirmiausiai bus stengia-

masi surasti kvalifikuotų šio krašto mokytojų - lietuvių, kurie galėtų praleisti ateinančios vasaros atostogas Lietuvoje, padėdami Švietimo ministerijai perorganizuoti Lietuvos mokyklas vakarietiškoje dvasioje.

APPLE TALKOJE LIETUVAI

Naujai susikūrusi APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) – veikia su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės žinia ir pritarimu. Įgaliotinė švietimo reikalams yra Vaiva Vėbraitė-Gustienė, o įgaliotinė specialaus auklėjimo reikalams – Jūratė Krokytė-Stirbienė.

APPLE yra Amerikos pedagogų ir vaikų specialistų bendrija, kuriai gali priklausyti visi tie, kurie mokosi ar dirba vaikų švietimo ir apsaugos srityse, taip pat tie, kuriems rūpi Lietuvos švietimo ateitis. Gali priklausyti ir ne lietuvių kilmės asmenys. Svarbu sutelkti galimai daugiau intelektualinių pajėgų!

Galį talkinti atkūrimo demokratinei, modernios ir vakarietiškos Lietuvos mokyklos, prašomi registruotis prisiunčiant vardą, pavardę, adresą, telefoną ir specialybės sritį: APPLE, c/o Lithuanian Resource Center, P.O. Box 1370, West Hartford, CT 06107, tel. (203) 521-7057.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

BOSTON

ARTĖJA ĮDOMUS VAKARAS!!!

Lietuviškosios Skautybės Fondo veiklos penkiolikos metų sukakties proga ruošiamas įdomus vakaras š.m. lapkričio 10 d., šeštadienį, Maironio Parke, Shrewsbury, Mass., prie Worcesterio.

Programą atliks iš Lietuvos atvykęs ansamblis "Medus", su pasisekimu koncertavęs Vilniaus sporto rūmuose, Kauno sporto halėje ir kituose didesniuose Lietuvos miestuose.

Po koncerto bus karšta vakarienė, šokiai ir kiti netikėtumai.

Vakara rengia Worcesterio, Bostono ir Hartfordo L.S. Fondo atstovai.

Bilietai gaunami iš anksto Worcesterio pas Algį Glodą tel. (508) 829-5010 ir Bostone pas Birutę Banaitienę tel. (617) 871-1517 arba Vyt. Jurgelą 268-1108.

Maloniai visi kviečiami dalyvauti ir "pasigardžiuoti" lietuvišku "Medumi"!

MINIMOS SUKAKTYS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyrius rengia savo veiklos 40-ties metų sukakties ir Dirvos savaitraščio deimantinio 75-rių metų jubiliejaus minėjimą lapkričio 17 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Bostone.

Minėjimas pradedamas šilta vakariene, po kurios bus programa, sveikinimai ir minimų sukakčių apibūdinimas, o taip pat Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas Daivos Matulionytės-de Sa Pereira. Pabaigus programą, vyks šokiai, kuriems gros latvių orkestras.

Minimos sukaktys yra reikšmingos Bostono ir apylinkės lietuvių gyvenime. Tautinės s-gos Bostono skyrius išvarė ir tebevaro plačią vagą visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje anksčiau turėtais savo namais, o paskutiniu metu stambiomis aukomis įvairiems lietuviškiems reikalams. Dabar skyriaus pirmininku yra Juozas Rentelis. O Dirva yra populiarus ir plačiai skaitomas savaitraštis.

ĮDOMUS KONCERTAS

Spalio 20 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje surengtas koncertas buvo įvairus ir įdomus. Pirmąją jo programos dalį sudarė klarinetisto Algirdo Budrio ir sol. Danieliaus Sasnausko atlikti kūriniai, akompanuojant komp. Dariui Lapinskui, o antrąją – komp. Dariaus Lapinsko paruoštas vaizdų, dainos ir muzikos montažas "Atgimimas", į kurio atlikimą buvo įsijungę minėti menininkai ir vietos lietuvių

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Bostono skyrius
rengia

savo veiklos 40-ties metų ir Dirvos deimantinio 75-rių metų

MINĖJIMA

1990 m. lapkričio 17 d. (šeštadienį) 7 val. vakaro
So. Bostono LIETUVIŲ PILIEČIŲ d-jos trečio aukšto salėje,
368 West Broadway, So. Bostone, MA.

Po šiltos vakarienos programoje:

Svečių sveikinimai

Bostono vyrų sekstetas,

vadovaujamas Daivos Matulionytės-de Sa Pereiros

Programai pasibaigus, šokiai, grojant latvių orkestrui.

Stalus užsisakyti:

Juozas Rentelis - 963-3671

Romas Veitas - 698-2162

Birutė Banaitis - 871-1517

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Rengėjai

jaunimo atstovės: Naida Šnipaitė, vaizdavusi Lietuvą, Alysa Šnipaitė ir Rūta Kalvaitytė. Koncertas paliko visiems gilų įspūdį. Dėl nepatogaus laiko, o taip pat dėl Lietuvos irklutojų globos į koncertą atsilankė ribotas vietos lietuvių skaičius. Gaila, nes tai buvo gražus Lietuvos ir išeivijos menininkų bendradarbiavimo pavyzdys.

Koncertą ruošė Naujoji Opera, vadovaujama komp. Dariaus Lapinsko.

SUSIDOMĖJIMAS FILMU

Antano Kulbio susuktas filmas "Legenda apie Geležinį vilką" susilaukia vis didesnio susidomėjimo už Bostono ribų. LB Hartfordo apylinkės pastangomis spalio 12 d. rodytas Central Connecticut State University New Britain. Pats filmas ir vaizdajuostė apie jo susukimą susilaukė aukšto įvertinimo.

VILNIUS – TURIZMO ATRAKCIJA

Newtonė leidžiamas amerikiečių laikraštis paskelbė platų reportažą apie Mitkų vedamą Baltic Tours kelionių agentūrą, pailustruodamas tą reportažą dviem Mitkų nuotraukomis iš tos agentūros. Reportaže nurodoma, kad tai kelionių agentūra, kuri organizuoja išvykas į Rytų Europą, pirmoje eilėje į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Į Vil-

nių turistus traukia jo senoji architektūra, įvairūs paminklai Vilniaus universitetas...

SMUIKO KONCERTAS

Lapkričio 4 d. 3 val. p.p. South Congregational Church, Cape Code, rengiamas smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės-Bergen ir pianistės Loretos Slovak koncertas. Įėjimas į koncertą nemokamas. Laukiami lietuviai ne tik iš Cape Codo, bet ir plačiosios Bostono apylinkės.

RENGINIAI

• Lapkričio 10 d. 6 val. 30 min. vakaro Sandaros salėje, Brocktone metinis Balso 72-tro skyriaus pobūvis.

• Lapkričio 10 d. 7 val. 30 min. vakaro Maironio parke Shrewsbury, vakaras, kurį rengia Lietuviškosios Skautybės Fondas.

• Lapkričio 17 d. 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje Tautinės sąjungos Bostono skyriaus veiklos 50 metų sukakties minėjimas ir Dirvos jubiliejaus vaje vakaras.

• **ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK** firmos savininkas vėl važiuoja į Lietuvą gruodžio mėn. pradžioje. Perveda pinigus, tvarko palikimus, perka automobilius. Užsakymus priima iki gruodžio 1 d. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 1-312-436-7772

(sk)

A. A.

BARBARAI PETKUVIENEI

mirus, vyrą VACĮ, dukteris, sūnus, vaikaičius ir visas gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu jungiamės į jų liūdėsį

Edis ir Irena Rydeliai

Stefa Rydelienė

Marytė ir Augustinas Kudirkai

Mylimai sesutei

ONUTEI ŠLAPAITIENEI

mirus, broliui PRANUI PETRAIČIUI ir jo šeimai reiškiu nuoširdžią užuojautą

Algimanta Dautartienė